

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 112 (1862) ♦ Вівторок, 16 червня 1998 року ♦ Ціна договірна

Якщо не згорить, то потоне

76 нвселених пунктів у Житомирській і 28 у Черкаській областях залишилися без електрики внаслідок шквального вітру тв сильних дощів.

124 приватні будинки, школа і 20 господарських будівель постраждали в 4 населених пунктах Славутського району Хмельницької області.

Ударом блискавки вбито жителя села Соколів Червоноармійського району Житомирської області.

(Закінчення на 16-й стор.).

«Азіатське диво» без секретів

5-мільйонну Донецьку область та 80-мільйонну китайську провінцію Гуандун об'єднує угода про економічне й культурне співробітництво. Діями делегація зборів народних представників провінції побувала на запрошення керівництва обласної ради в регіоні, де виділяла АТ Конієрн «Стирол», КСП «Берестовий» Костянтинівського району та Артемівський завод шампан-

ських вин. Починаючи з 1980 року, в Китаї створено п'ять особливих економічних районів, із них три — в провінції Гуандун. За цей час сума прямих іноземних інвестицій сюди досягла 60 мільярдів доларів. Для Донецчини, яка на своїй території теж прагне створити спеціальні економічні зони, секрети «азіатського дива», напевно, стануть у пригоді.

А «Славутич»

Херсонські машинобудівники порадували селян першою промисловою партією зернозбиральних комбайнів — десять новеньких «Славутичів» нещодавно покинули територію підприємства. Чотири з них придбала Березанська МТС, що на Миколаївщині.

(Закінчення на 9-й стор.).

Українське самоврядування: як його бачать в Європі

6

Вокзальне дитя баби Галі

11

Щиро вітаємо наших колег-журналістів «Демократичної України» з 80-річчям газети.

Колектив редакції газети «Голос України».

Таки жнивуватиме

Соняшники подь зійшов і за бартером пішов

Як повідомив начальник групи олійних культур МінАПК Михайло Драган, соняшник росте на 2 млн. 100 тис. га. За сприятливої погоди врожай культури буде не меншим, ніж торік (1997 року — 2,2 млн. тонн).

Та, схоже, селяни після соняшникових жнив знов не отримають кошти, необхідні для забезпечення нового циклу виробництва та відновлення родючості ґрунту, яку надов вістатиме «золота китка». Вже тепер більшу частину врожаю-98 продано на пні — майбутнє насіння стало платою товаровиробника за пально-мастильні матеріали, добрива, гербіциди, сервісні послуги.

Спробуй і виграй!

«Голос України» знову проводить для своїх передплатників лотерею. Розігруватимуться найрізноманітніші товари. І все це завдяки нашим спонсорам:

- 56. АТ «Норд», м. Донецьк (генеральний директор Віктор Жидков) — холодильник.
  - 57. Інформаційно-правовому центру «Юрпрес», м. Донецьк (генеральний директор Олександр Кучинський) — набори із шести книг, серія «Злочинці і злочини».
  - 58. Рівненському держпідприємству «Укрбуриштин» (генеральний директор Володимир Бербенеч) — виробі із буриштини.
  - 59. КСП «Незалежність» Млинівського району Рівненської області (голова В'ячеслав Личаків) — килим.
- Друзі! Стежте за газетою. Щодомерів нас збільшуватиметься асортимент товарів для розіграшу лотереї. Спробуйте і вигравайте!

Передплата-98

Врожай-98

діал, виходячи з адміністративно-територіального поділу. Тим більше, що така система за більш як 70-річний час існування шкочом себе виправдала завдяки своєму досвіду. Проте, на жаль, дослідження, пропозити об'єднати кілька районів або їх частин і утворити так звані регіональні суди. Аргумент такий – забезпечити незалежність судів від місцевих органів влади. Що по суті означає незалежність судів від нагальної, наприклад чи хтось буде переплатив? Але, дуріть, незалежність судів, в тому числі судів як носіїв правосуддя, має забезпечуватися відповідно до Конституції України. Конституцією (насамперед маю на увазі закон про судоупередств та про статус суддів) Конституція щодо цього дає чіткі орієнтири: порядок обрання або призначення строк обрання або призначення, місце існування, незалежність судів, їх соціальне забезпечення, матеріально-технічне і достатнє фінансове забезпечення судів. Шоло утворення регіональних місцевих судів, як і в інших країнах, прийняти закон, який практично реалізує. Утворення судів на таких засадах відітатн їх від населення, зробить незалежними. І вже це негативний досвід існування в Україні судів, який не слід приймати, щоб не створити скаром від 17.06.92 року для розгляду справ у першій інстанції в

Принцип спеціалізації в побудові системи судів загальної юрисдикції означає, що мають існувати виключно спеціалізовані суди. Гадаю, найприйнятніший варіант — це подання внутрішньої спеціалізації в судах з утворенням спеціалізованих судів (наприклад, скажімо, не арбітражних): сімейних, адміністративних, соціальних.

Прийняття такого закону могло б
зрушити штучно загальмовану судово-
правову реформу. І водночас статистич-
ним компромісом, і досить непоганим, у
пошуках порозуміння між тими, хто ста-
вляє шість років намагаться опрацюва-
ти конспіцію реформування судової

Не платити — багато розуму не треба

НАВРЯД чи хто заперечуватиме, що ринкові відносини має регулювати і впорядковувати держава. Це потрібно для утвердження з допомогою балансу різних мотивацій та пропорцій цілісної моделі розвитку національної економіки, а не регулювання задля регулювання, як це відбувається тепер.

е, що ринко-
впорядкову-
для утвер-
дзітих моти-
вів розв'ит-
е регулюван-
підбувається

За роки стихійного цінноу-
ворення сталися значні пере-
косу в структурі цін, а дис-
пропорція в цінах на продук-
цію сільського господарства і
товарів, які вивозяться за кор-
дон, зростає майже в п'ять разів.
Тому ситуацію потрібно тер-
міново виправляти. Можна
використати цільову дотацію
для виробника. Чинний свого
часу механізм дотацій спожив-
ачам і експортерам, який регулює
ціни, зберігає свій засадни-
вий несприятливості. Тим ча-
сом дотаційні кошти вико-
ристовуються споживачем за
придбання інших товарів, ви-
везення яких за кордон не
підлягає оподаткуванню і не
підтримує державу підприєм-
ству. Тож і складається вражен-

Тож усе залежатиме від того, чи зуміємо ми своїми силами створити сприятливе середовище для капіталовкладень, і передусім у ті галузі, які витягують на собі всю економіку України.

Богдан ГУБСЬКИЙ,
народний депутат України.

на завжди прилучена до соціальної структури — сім'ї, релігійного, наукового, спортивного товариства, партії, трудової організації, а також Корупційної, організованої банди злочинців.

Перетворення людини на члену такої системи економіки Адама Сміта, змінило й його держави, головним завданням якої тепер став охорона приватної власності.

Власники, які виконували функції на авторитетних посадах, златили весті у законні рамки боротьбу конкуренцію — що виводило проти всіх, як писав А. Гойнті, у такому світі зрештою, з'являється тоталітарний тип держави, який поспіває в собі західний тип організації і механізм з надзвичайною здатністю забивати думи, які могли б позарити тирану всіх часів і народів...

Відомо, що в державі Леонардо да Вінчі мало реалізму, і кожний мешканець Заходу зробив у цей процес свій внесок.

Відомо, ринкової економіки Адама Сміта, має один ґрунт — це нютонівська механіка картина світу, яку було використано в науці культури. Заходей, як мавити, розглядали все, наприклад, теорію.

Адам Сміт сівши за Ньютона також узяв у свою модель ринкової економіки нютонівську силу, «несиметричну», яка приводила б її у рівновагу (бо чим по собі ринкова економіка від ринкової вчорашньої не зберігала «несиметричності», використовувалася в механіці Ньютона для пояснення руху під дією гравітації).

Від механіки до термодинаміки. Від Адама Сміта до Карла Маркса

Наукова картина світу все ще замінювалася. В XIX столітті було зроблено важливий крок уперед від нютонівської механіки, що оперувала такими категоріями, як маса і сила, до термодинаміки, що оперувала такими категоріями, як температура і робота, не зіршуючи поняття маси і сили.

У картині світу з'являється поняття ентропії, незворотності «співоміщення». Що трансформують у теорію Саді Карно освоїв Карл Маркс і переніс її у політичну економію.

Власники узяв в основи моделі політичної економії — відтворення виробництва — аналог ідеального циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

Власники узяв дані циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

Власники узяв дані циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

Власники узяв дані циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

Власники узяв дані циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

ноосфері і, таким чином, принципово змінювала картину світу.

Маркс значно випередив часів, він узяв за основу нютонівської механіки механічну модель.

Маркс зробив ще один важливий крок, розв'язавши модель політичної економії з дещо еволюцій.

Таким чином, Маркс узяв принцип механічного прогресу як внутрішнього чинника циклу відтворення виробництва.

У немарксистській політекономії великий вплив мало еволюційне значення Дарвіна («соціал-дарвінізм»), якому важливе місце посідає концепція боротьби за виживання. Наприкінці XIX — початку XX століття «соціал-дарвінізм» став популярним не тільки через свої претензії обґрунтувати суспільні науки на основі біології, а й, перш за все, завдяки своїй ролі в утвердженні економічного лібералізму та примітивного промислового капіталізму.

Власники узяв дані циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

Власники узяв дані циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

Власники узяв дані циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

Власники узяв дані циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

Власники узяв дані циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

Власники узяв дані циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

Власники узяв дані циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

Власники узяв дані циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

Власники узяв дані циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

Власники узяв дані циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

Власники узяв дані циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

бюджет, він отримав найвищий спад за всю економічну історію США: за рік безробітність піднялася до 19%.

Власники узяв дані циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

Власники узяв дані циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

Власники узяв дані циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

Власники узяв дані циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

Власники узяв дані циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

Власники узяв дані циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

Власники узяв дані циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

Власники узяв дані циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

Власники узяв дані циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

Власники узяв дані циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

Власники узяв дані циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

Власники узяв дані циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

Власники узяв дані циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

виробництва за перші 5 років реформи уряди, фінансування науки зменшилося в 10 разів. 90% кредитів укладено в торгівлю, а не в науку та виробництво.

Важливо зазначити, що інноваційний процес може бути ефективним лише за умови цілеспрямованого, системного виробництва держави в економіці.

Власники узяв дані циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

Власники узяв дані циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

Власники узяв дані циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

Власники узяв дані циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

Власники узяв дані циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

Власники узяв дані циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

Власники узяв дані циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

Власники узяв дані циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

Власники узяв дані циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

Власники узяв дані циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

Власники узяв дані циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

Власники узяв дані циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

ринкового і поінформованості, не стичучи, в політичних країнах, то трагедія України (та й інших республік колишнього Союзу) полягає в тому, що поінформованість і поінформованість «неконсервативного хвиль» і багато політичних і державних діячів у ці катамундні вої не бачать, не відчувають, та й не відчувають ідиому економічних течій, у т. ч. найбільш прогресивної «інноваційної хвилі», що зародилася в Україні, яку, проте, не сприймають і не заохочують чинні ідеологічні реформи у нас.

Повернення до лібералізму означало накладання ідеологічного тавру на ту лінію в розвитку політекономії, яка мала за мету включити її в категорії поряд з традиційними економічними категоріями варіантів благополуччя, а не абсолютну категорію — витрати енергії. Так парадокс сьогодні як знаменитий афоризм: «Чому я ніколи не жертвував своїм благополуччям заради майбутніх поколінь — хіба вони чимось погрожували заради мене?». Це заперечення загальної істини, що люди, коли розвиваються, мають сподіватися зв'язок когось людської майбутності.

Отож, радикальна відмова від концепції Кейнса і М. Туган-Барановського є заперечення будь-яких цінностей для майбутніх поколінь.

Власники узяв дані циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

Власники узяв дані циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

Власники узяв дані циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

Власники узяв дані циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

Власники узяв дані циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

Власники узяв дані циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

Власники узяв дані циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

Власники узяв дані циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

Власники узяв дані циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

Власники узяв дані циклу Карно — циклу елементарних актів обміну, за якими ми живемо, — «товар-гроші» (у Карно — «тікс-обієм»).

Закони права і свободи

(Початок на 3-й стор.)

Не деталізуючи, зауважу, що в законі про судочність треба вирішити такі питання: закласти принципи організації і діяльності судової системи, її структурування, усі ланки та їх компетенція, взаємодія між ними; механізми призначення та обрання на посади суддів, а також призначення на адміністративні посади з'явлення з них у кожній судовій ланці; залучення народу до участі в зрізненні правосуддя; організація допоміжного персоналу суду та судової адміністрації; судове самоврядування, кадрово, організаційне й матеріально-технічне забезпечення судів та низку інших питань. Уже з цього переліку випливає, що недостатньо прийняти лише закон про судову систему, яка, по суті, є складовою судочності, dokonче потрібна й закон про судочність, який ухвалено в ньому обов'язково треба зазначити, що судова влада — орган здійснення судового контролю, арбітр у розв'язанні правових конфліктів між громадянином і державою, між громадянином і юридичними особами. І виконую свою роль шляхом судової системи, інституційних, швидких, кримінальних та адміністративних справах. До речі, закон такого змісту дозволить уникнути прийняття значної кількості законів, котрі мали б забезпечити організацію діяльності правосуддя. А не означає, що фактично буде виключено існуючий повтор дублює норм.

Крім того, оскільки судово-правова реформа має бути комплексною, чіткого визначення потребують і шляхи реформування органів адміністрації і досудового судочності. Тут намітається неоспорна необхідність до диференціації у створенні розгалуженої системи органів попереднього розслідування. Шляхом слухання є також створення галузевих органів адміністрації. Але водночас є пропозиції щодо створення спільних структур у поліції й прокуратурі. Ці пропозиції, між іншим, викликають як довод проти доцільності створення єдиного слідчого комітету. На мою думку, втілення таких пропозицій може призвести до послаблення координації діяльності слідчих органів. Взагалі, реформування органів адміністрації і досудового судочності треба спрямувати на чітке розмежування їх функцій, диференційований підхід до визначення процесуальної процедури в залежності від винесеного злочину, розширення прав несамоустановленої слідчого та підсилення його статусу.

Мені здається, доцільно повернутися до пропозиції щодо створення єдиного слідчого комітету, який містив концепція судово-правової реформи, розроблена пі. мов. керівником у 1995 році. (Див. «Український кур'єр» від 18.10.1994 р.)

Як відомо, Конституція передбачає реформування органів прокуратури, які має прохолодити відповідно до її функціональних обов'язків (ст. 121) та з урахуванням нової судової системи та системи органів досудового судочності. Головним є визначення правового статусу прокуратури як самостійної державної сфери прокуратури, які вилучені з її компетенції Конституцією; відокремлення функцій обвинувачення в суді від функцій нагляду за додержанням законів органами, які проводять досудове слідство, визначення з'єднати і між правовою функцією слідства і прокуратури, а також і держави в суді. Щодо громадян, то прокурор має представляти інтереси осіб, які неспроможні самі захистити свої законні права та інтереси (скажімо, через похилий вік, стан здоров'я тощо). Крім того, і на ст. 121 Конституції, які покладає на прокуратуру здійснення функцій нагляду за додержанням законів під час виконання судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням свободи громадян. Ці функції треба чітко визначити в новому Кримінально-виконавчому кодексі. І це одна проблема. Статистична звітність. Маю на увазі саме підхід до звітності. Всього відомства подають юридичний звіт про виконання своїх функцій, прокуратура. Тому немає можливості прослідкувати історію злочину — від моменту його скоєння до розкриття і відбукання покарання за нього. Даруйте, але ж це «ковас реальну картину».

Тож зрозуміло, що в нас, як і в роз'являють. Проте не варто знову зустрічатися, треба замислитися: якщо правову реформу знову загальмувати, Україну буде відкинуто на декілька років назад, і настиме вона заніж на шляху до правової держави, а її громадяни не мали надійного захисту своїх прав і інтересів і не матимуть!

Василь ОНОДЕНКО,
народний депутат України,
кандидат юридичних наук

Українське самоврядування: як його вивести з кризи

КОНГРЕС місцевих і регіональних влад Європи (КМРВЕ) — структурна одиниця Ради Європи, завдання якої — сприяння розвитку самоврядування в країнах-членах цієї організації. 26–28 вересня у Страсбурзі відбувся черговий сесія конгресу, на якій було детально розглянуто питання щодо статусу місцевої та регіональної демократії в Україні, ухвалення резолюції та рекомендацій до українського керівництва. «Гола» Україна, яке розповідає (30 вересня) про перебіг подій та результати сесії. Але, зважаючи на актуальність теми та інтерес до неї наших читачів, сьогодні ми друкуємо один з документів, ухвлених конгресом. Саме «Рекомендації до місцевої та регіональної демократії в Україні, які дають добрі уявлення про те, як бачили наше самоврядування в Європі і чого від України, як від члена Ради Європи, там чекають».

Конгрес місцевих і регіональних влад Європи

П'ята сесія РЕКОМЕНДАЦІЙ ДО МІСЦЕВОЇ ТА РЕГІОНАЛЬНОЇ ДЕМОКРАТІЇ В УКРАЇНІ КОНГРЕС:

1. Вітає доповідь про стан місцевої та регіональної демократії в Україні, підготовлену А. Шенаром та К. Болдвіном за участю експертів-консультантів, складену за результатами кількох відвідин країни, у тому числі у зв'язку з муніципальними й регіональними виборами, що відбулися 29 березня 1998 року, а також за результатами дискусії з асоційованими, установами й діячами України.

2. Визначає, що українська Конституція визначає і захищає місцеве самоврядування, що 1997 року країну було прийнято загальноєвропейське законодавство з місцевої адміністрації.

3. Нагадує, що ратифікація Європейської хартії про місцеве самоврядування означає, що її принципи мають бути запроваджені в діяльність усіх суб'єктів місцевого самоврядування в Україні.

4. Нагадує, що Бюро КМРВЕ за КМРВЕ кілька разів обговорювало стан справ з реформами у сфері місцевої та регіональної демократії в Україні, в результаті чого керівництвом українського уряду та представникам українського парламенту було адресовано кілька рекомендацій.

5. Нагадує, що ці рекомендації принципово стосуються таких питань:

а) необхідності досягнення кращого співвідношення між потребами центральної та місцевого апарату управління Києва та Севастополя, і, особливо, передавання їхнім управлінням міських районів, а також міських районів, які були б підпорядковані та підзвітні відповідно до статті 3 Європейської хартії про місцеве самоврядування;

б) необхідності проведення найважливіших демократичних реформ по всій країні для того, щоб обрані власні, райони та міські ради мали свої власні адміністрації, підпорядковані та підзвітні перш ніж, і щоб запропортовано парламенту, а також про місцеву адміністрацію, на якій в даний час Президентом викладено вето, був прийнятий;

в) необхідності поваги та дотримання закону про статус обраних депутатів, що чітко забороняє сумі-

щення посад муніципальних і регіональних депутатів з адміністративною роботою в їхніх власних виконавчих органах.

6. Визначає, що існує серйозний дефіцит в об'єкті законодавства з місцевого самоврядування і що об'єкти цього нового законодавства, дані КМРВЕ у вересні 1997 року, виконано не було, а існуюча практика в об'єкті законодавства не відповідає принципам Хартії.

7. Звертає увагу на те, що сьогоднішній політичний клімат в Україні позначений конфронтацією між Президією та парламентом з іншими, які, серед іншого, стосуються проблем місцевої та регіональної демократії, де обидві сторони стверджують свої прерогативи та верховенство, що не має конституційної ясності щодо розв'язання питання.

8. Звертає увагу на те, що така конфронтація вилася в серію нерішених і шкідливих інцидентів та поій, серед яких такі:

а) ухвалення 1997 року обраного голови Київської міськради, який, уперше рішення Верховного Суду у січні 1998 року, досі не в змозі виконати своїх функцій і не має повноважень своїх функцій, які він виконує, приміщення, що перебувають під постійною охороною міліції;

б) низка притяжених інцидентів в Одесі, триваючи під час останньої передвиборчої кампанії, які виникли через конфлікт місцевої та регіональної влади і створили атмосферу залякування й нестабільності у виборчій кампанії.

9. Визначає активну участь населення в останніх муніципальних і регіональних виборах 29 березня 1998 року, в яких як спостерігачі взяли участь делегати КМРВЕ та представники міжнародних політичних партій, котрі не знайшли серйозних порушень у день виборів, за винятком спроби маніпуляції зі списками кандидатів в Одесі.

10. Шкодує, однак, що під час передвиборчої кампанії в деяких містах відбувалися цензури або були заборони газети; деякі кандидати мали неодноразово змуси виступити у засобах масової інформації, в останню мить вносилися зміни щодо кордонів виборчих дільниць, існувала неясність стосовно прямих виборів голів міст та їхніх рад у Києві та Севастополі.

11. Обережно підходить до підсумків кількох тяжких повної незначеності з приводу можливості проведення прямих виборів у Києві та Севастополі й, врешті, було скасовано рішення про прямі вибори в Конституційному суді, що позбавило мешканців цих міст можливості повністю використати свої права та обов'язки в демократичній державі.

12. Вважає, що вважати участь виборів в країні можуть викликати добрі прогрес в розвитку місцевої та регіональної демократії.

РЕКОМЕНДУЄ УКРАЇНСЬКОМУ КЕРІВНИЦТВУ

13. Щоб новообраний український парламент як першочергове завдання обговорив та прийняв законодавство у сфері місцевого та регіонального самоврядування, яке відповідає б принципам Європейської хартії про місцеве самоврядування і Конституції України, документами, що гарантують право са-

моврядування містам, районам, областям.

14. Щоб новообраний парламент, приймаючи дане законодавство, чітко розділив роль і сфери відповідальності різних рівнів керівництва.

15. Таке законодавство має включати:

а) новий статут для міст Києва й Севастополя, який внесе ясність у роль центральної та місцевої влади керівництва і який, особливо, в

дальше право новообраним головам і депутатам мати свою власну адміністрацію, яка б їм підпорядковувалася і була б підзвітна відповідно до статті 3 параграфу 2 Європейської хартії про місцеве самоврядування;

б) норми, які забезпечували б у цих великих містах право обранню обласним, районним і міським радам мати свої власні адміністрації, які б їм підпорядковувалися і були їм підзвітні відповідно до статті 3 параграфу 2 Європейської хартії про місцеве самоврядування;

в) норми, які забезпечували б можливість для влади на обласному, районному і міському рівнях мати достатні кошти для виконання своїх функцій, а також право збирати податки;

г) чітку позицію з питання політизації та власності на муніципальну землю та нерухомість;

д) посилення судово застосування законів про статус обраних депутатів з тим, щоб новообрани депутати не могли обіймати посади у своїй власній адміністрації.

16. Просить Раду Європи надати допомогу в розробці вищезгаданого законодавства.

17. Щоб Президент та парламент намагалися співробітничати у більш прямих, ніж досі, спосіб, щоб гарантувати ухвалення вищезгаданого законодавства в якнайкоротші терміни, що покляло б край відсутності дефіциту законодавства і краще відповідало б принципам Європейської хартії з місцевого самоврядування, підписаної та ратифікованої Україною.

18. Якнайшвидше провести старанно організовані, із залученням спостерігачів, вибори на посади голів міських рад у містах Києва і Севастополя відповідно до чинного законодавства.

19. Якнайшвидше провести і опублікувати результати розслідування, зазначених порушень у ході передвиборчої кампанії (зазвичай кандидатів, їх викривлення, взяття під варту кандидата та інші акти насильства), які мали місце в деяких населених пунктах у день місцевих та регіональних виборів 29 березня 1998 року, з метою запобігання і зменшенню політично незалежних асоціацій муніципалітетів в Україні.

21. Приймати й застосовувати рішення Верховного Суду щодо місцевого і регіонального самоврядування.

РЕКОМЕНДУЄ КОМПІТЕТІВ МІСЬКИХ РАД Європи

22. Включити до програми семінарів і програм сприяння розвитку України на 1998 та 1999 роки одну із складових частин. Спільної програми з Європейським союзом такі теми:

а) роль, статус і функції столичних і головних міст;

б) роль КМРВЕ в посиленні місцевої і регіональної демократії;

в) форми місцевого самоврядування в Європі;

г) місцеві фінанси.

23. Врахувати досвід і знання, накопичені КМРВЕ щодо спостереження за новими країнами-членами і країнами-кандидатами у сфері місцевої і регіональної демократії.

Страсбург, 28 травня 1998 року.

● Чернівці

Учителі вимагають повернути зароблене

Уже другий тиждень учителі п'яти шкіл перепиняють на 10–15 хвилин рух автотранспорту на вулиці Київській. У такий спосіб вони домагаються повернення боргу у заробітній платі. Ситуацію, що склалася, розглянула друга сесія обласної. Депутати прийняли одностороннє звернення до Верховної Ради, Президента, Кабінету Міністрів, де зазначили, що «заборгованість у платі в бюджетній сфері за травень зростає на 5,2 млн. гривень і на 01.06.1998 року становить 52 млн. грн.»

Водночас із перебалансу на 1-ше півріччя поточного року потім до держбюджету додали 44,5 млн. гривень одержано лише 20,3 млн. грн. з урахуванням заліку за енергоносії, зазначили у зверненні.

● Хмельницький

Медики обмінялися думками

У рамках співробітництва асоціації міст України на Поділлі три дні тривав Всеукраїнський семінар з проблем медицини. Хмельничани поділилися досвідом з колегами, як їм вдається не тільки справно виплачувати зарплату лікарям, а й завоювати найсучасніше медичне обладнання, устаткування, організувати безплатне лікування мешканців обласного центру. А оскільки в семінарі брали участь і провідні лікарі республіки, вчені, то вилоса про впровадження нових методик лікування, профілактики захворювань тощо.

● Харків

Сапфір для... скальпеля

У Харківському науково-технологічному концерні «Інститут» використовувати вперше в Україні розпочато випуск офтальмологічних скальпелів з сапфірів.

Тут створено нау-ух технології вирощування пластичності і профілювання сапфірів — незначимих конструкційних матеріалів для різних галузей народного господарства. Такий інструмент набагато гостріший за металевий. А висока корозійна та радіаційна стійкість, твердість матеріалу роблять його придатним саме для медичного інструментарію.

До слова, новинка із сапфірів отримала високу оцінку в провідних медичних установах світу.

● Київ

Полікуємо хребет по-новому

У Київській лікарні швидко медичної допомоги за участі українських та англійських нейрохірургів відкрито центр хірургії хребта і спинного мозку.

За останнім запитувача відвідування хірургії хребта лікарні Гора Куріля, медиків пропонує жувати новітні технології лікування хворих із ураженнями хребта і спинного мозку. У цьому значно допомогли західні фахівці, які консультували наших лікарів.

Ініціатори створення закладу стверджують, що пацієнтів обслуговуватимуть тут за доступними цінами.

Повірі і перекожен

Два тижні працювала група лікарів з американського міста Санта-Роза (штат Каліфорнія) у Центрі медичної та соціальної реабілітації міста-побратима Черкас.

Центр, створений за допомогою американських друзів при облас-

ному пансіонаті ветеранів війни та праці, функціонує всього півроку.

Одних уже досить зацікавила історія цих лікарів, приречених після перенесеного інсульту на немінність, а то й нерухомість, знову стали на ноги.

— Крім обладнання та

іншої гуманітарної допомоги, доставленої з Санта-Роза, — розповіла завідувача центром Ольга Вакулюк, — американські колеги надавали практичну допомогу в лікуванні, а також оволоділи нашим лікарями нових методів і прийомів

реабілітації пацієнтів. Реабілітації, фізіотерапії, масажу госпітальної Санта-Роза поділилися досвідом організації аналогічних центрів в Америці.

Українські американські лікарі домовилися, що такі зустрічі і обмін досвідом стануть постійними.

Лілія ТИТАРЕНКО.
Черкаська область.

Дозвілля

Літо клече на відпочинок

На Буковині нині працює 14 оздоровчих таборів, де відпочине за сезон дев'ять тисяч школярів.

Зважаючи на скрутну економічну ситуацію, дозволено забезпечити посилити та повноцінне харчування дітей понад встановлені норми в межах виділених на це асигнувань. Батьківська доплата за путівку не пересує десяти відсотків її вартості.

У найкращих таборах оздоровлюються вихованці шкіл-інтернатів та діти-сироти. Діють й профільні табори для обдарованих школярів і спортсменів. Відвершадміністрація звернулася до Верховної Ради з проханням зняти з підпідприємств та організації, на балансі яких перебувають табори, від нарахування податку на додану вартість на обсяг ремонтних робіт.

Чернівецька область.

Василь БАБУХ.

Про благородних німців і суворих митників

Проблема

Вінницьчанину Валерію Король, який з афганської війни повернувся інвалідом другої групи, торік вдалося пройти курс лікування в Німеччині. В одній з ортопедичних клінік поблизу Штутгарта йому було зроблено складну операцію на правій нозі. «Горку услашувати, — зітхав співрозмовник, — гімні вже не допоможемо і найкращі лікарі світу...»

Рну у тім, що тут, аби запобігти гіршому, змушені були, після консенсусу, піти на крайній крок: тепер хворя нога стала ще й коритом... Довідавшись, що їх український пацієнт не має адекватного авто, працівники клініки неабияк здивувалися: а як тоді пересуватися?..

Одним лише співчутом німці не обмежились. Коли Валерій записався до лікарні, на подарінок йому чекав автомобіль «Мазда-323» — подарунок власника клініки «Болінгер», дружина якого працює у клініці, де лікувався Король.

Додому він, звісно, летів, як на крилах: за кермом, хоч і не нового, — 9-річного, а такій власності авто. Раїни, шопрарада, далося немого. Користуватися дарованим «конем» Валерій не може дотепер.

— Проблеми, — каже В. Король, — почали з'являтися одразу після мого звернення до Вінницької митниці, щоб оформити ввезення машини.

За її розмитнення, а також сплату ввізного мита, акцизного і митного зборів, як стверджує співрозмовник, йому виставили рахунок майже на три тисячі гривень (діється про минулий рік, коли ще не було введено зборів на ввезення автомобілів), ставших 5-річного терміну вивезу).

— Наш сімейний бюджет, — продовжує В. Король, — приблизно 300 гривень на місяць. Дарунок працює в дитяцку — аж так заробити. У мене, пра-

цівника екологічної служби обласного управління, платня теж невелика. Багато коштів доводиться витратити на придбання ліків.

У січні Король розпустив думку лікаря-школяра. Ось він, усміхався батько, найважче пояснити, чому за подарунок потрібні платити гроші. Про те, що клопотує за подарунок «мазду» В. Король писав у листах до Державного митного комітету, Комітету у справах ветеранів війни та воєнних командирів в іноземних державах при Кабміні, до адміністрації Президента, ате... Всі відповіли, каже співрозмовник, писаним, мов під копирку: «Автомобіль «мазда» належить до категорії пількових товарів і підлягає митному оформленню». Далі їх автори знімали з себе відповідальність, мовляв, ставки митного мита встановлюють і змінюють не вони. В одній із відповідей, шопрарада, міститься порада стати на чергу для придбання вітчизняного автомобіля «ЗАЗ», який держава зобов'язана забезпечувати таких, як В. Король.

Гаряча порада, нічого сказати, Торік привізнав Валерій значальну у черзі в управлінні соціального захисту населення під номером 512. Щого року — уже 302. Але не не означає, що ті десерт чоловік отримав від автомашини. Черга стала коротшою з іншої причини — вони уже пішли з життя...»

В. Король звернувся до редакції після того, як отримав попередження з державної інспекції. Якщо протягом чотирьох (незаробом минає рік з часу ввезення автомашини) він не оформить належним чином документи, тобто не сплатить встановлену суму, подарунок «мазду» згідно з нашим законодавством буде конфісковано.

Віктор СКРИПНИК.
Вінницька область.

Новий Чорнобиль на «Голубому поясі»

На межі

У мой смерті звинувачую життя

МАЛО ТО ЗНАЄ, що за часів СРСР Хмельниччина входила в зону радіаційно-дзерного шита під назвою «Голубий пояс». Сконцентровані на Поділлі потужні пуско-ві установки, ракети зорбиті були несли понад десяток безпечних з розведення українців. Технологія достатньо босларді відповідала науковим так, що нашіні служби стежили навіть такої смертності, як СНІД, не змогли б «спіймати» ціл. Спецслужби Заходу доволі ламали голову, як убієжитися від такого страхіття. І вихід знайшли.

Шітком мирним шляхом було розмано що країну військовою машиною разом з кордонами імперії. Та більшість по-на-топски може вартити не менш жалюгідним явищем — «тихим Чорнобилем «Голубого поясу».

Серед перших пускових установок під контролем українців та ЦРУ знайшувалася шахта біля села Лисогірка Летнівецького району. За договором, який вийшов з підпису територію мали б дезактивувати і засадити деревами. Проте руйні так і залишилася. Там пасли сільську худобу, реушались допитливі діти. А дехто навіть тягнув додому рештки ягідних будмаєратів.

І лише не заборилося. Почала масово хворіти худоба.

З різними діагнозами дванадцятьох дітей відомо до року потрапили в лікарню. Сільський фельдшер зійняла тривогу. Приїхала повахана державна комісія. Одна дитина, Світла заповіла: радіація тут і не пахне. А тамешньому медспраївничковій натягнули, що коли не прикусить язика — залишиться без роботи прикусилася, але як вилукати хворе явуча — проблема. І страх охоплює сім'ї.

— Не так давно, — розповідають секретар сільської ради Ольга Гарник та бухгалтер сільради Світлана Шаверська, — від раку померли троє літніх людей, дезактирених хлопчик... Ракова смерть забрала вже 13 душ... Бой-

мось, що біла не зупинилася. Несподівано з лікарні повернулася дві жіночки. В обох — пухлики. Операли лікарі зробили. Терпіть наліт тільки на Бо-та.

Розмова відбувалася, коли члени «високої сім'ї» обговорювали питання, чи давати наші країні допомогу. Бачте, не закрила Україна НАЕС, то не матиме кредитів. За які кошти закрити? За обійми? Обійми ж на місці пускових установок у «Голубому поясі» висади діти. Клялися тоді, поки все не розгорилося. А тепер малюють, га-й-мось ходять смерть з ко-сою.

Михайло ВАСИЛАШКО.
Хмельницька область.

Для багатьох сучасних німців будинок по-ретровітально на справжнісіньку битву за виживання. Все більше їх капітулюють у цьому нерівному добої — доведши до віщого і змислив довірливо йдуть із життя. Страхіт сталею долає наполегливе втілює в своє коло мовчання.

«У мой смерті звинувачую життя», — написав в передсмертній записці молодий мати, яка вбила свою чотирнадцятирічну дитину і наклала руки на себе. І такі випадки неодинокі: якщо в першому кварталі минулого року жертвами насильницької смерті на Сумщині стали 38 чоловік, то до кінця кварталу аж 140, на 28 більше, ніж торік. І це в одній з благополучних в економічному відношенні області.

Владислав ЖМУРКОВ.
Сумська область.

А «Славутич» таки жнивуватиме

(Початок на 1-й стор.).

Піни на конвеєрі стоїть 47 недовкомплектованих агрегатів — відсутні кошти, аби закупити вузли та деталі, яких бракує 25 з них, сподіваються виробники, встигнуть пожитиувати. Заявок на збірну техніку вистачає, але замовлення не оплачені — у селян немає грошей.

— Продаж за прямими угодами, — розповідає генеральний директор ВАТ «Херсонські комбайни» Володимир Буряченко, — ускладнюється тим, що імпортована техніка потрапила до розряду критичного імпорту і не обкладається ПДВ та митними зборами, тож спас дешевішою за вітчизняну. Такий ось «захист» українського потоварочивника.

У розробку «Славутича» кошти уже вкладено чимало. До середньосереднього рівня його, можливо, ще треба підняти. Але й досі на таких тримається наше зернове господарство. Тому на підприємстві опевнені: агрегат треба випускати, у процесі виробництва вдосконалювати. Дуже український комбайн — це тисячі робочих місць, надходження до бюджету, зняття соціальної напруги у сільській місцевості. Він потрібен, стверджують машинобудівники, не лише селу — усім.

Головна КВТКА.
Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Хроніка. Факти. Події

●Токіо

Гроші з Японії продовжують «тікати»...

Затрадиційні розміри інбуває «агента» капіталу з Японських островів. Згідно з опублікованими Міністерством фінансів Японії даними, у квітні економіка країни, що не виходить ні дастою вже кілька років, втратила капіталовкладення на суму 3,74 трлн. єн (попад 26,6 млрд. доларів). За даними національного фінансового відомства, це своєрідний рекорд з грудня 1980 року. Національні економічні статистики, на думку місцевих експертів, одночасно свідчать про те, що інвестори вважають за краще розміщувати свої капітали за межами Японії.

●Сянган

Між двох вогнів

Президент Тайваню Лі Денхуей висловив упевненість, що наближений кінець червня саміт Пекин — Вашингтон «не заведе» шлоди тайванського інтересам. «Сполучені Штати», заявив він у Тайбей, «не зроблять поступок у питанні про Тайвань, оскільки він падо важливий для США».

●Бухарест

Хочеш миру — готуйся до війни?

26 бойових і допоміжних корабля з Болгарії, Німеччини, Голландії, Греції, Грузії, Іспанії, Італії, США, Туреччини, України та Франції кинули якорі в бухті порту Констанца. Ці військово-морські сили беруть участь у багатонаціональному морському навчанні «Кошерейта партнер-98». Загалом у маневрах, організованих у територіальних морі Румунії та міжнародних водах Чорного моря у рамках програми «Партнерство заради миру», буде задіяно 35 кораблів, літаків та вертольотів, а також підлодки десантників.

●Вашингтон

Крок за кроком

Уряди Ефіопії та Еритреї погодилися припинити задавати військово-повітряні удари по території оди одної. Збройний конфлікт триває між жими африканськими країнами з минулого місяця. Як повідомляється в поширеній заяві Білого дому, домовленість досягнута між жими на пропозицію Сполучених Штатів.

●Бонн

Виклик не прийнято

Кандидат ФРН і голова Християнсько-демократичного союзу (ХДС) Гельмут Коль відхилив пропозицію свого основного політичного противника Герхарда Шредера, анулюючого кандидатом на пост канцлера на очікуваних у вересні виборах до бундестагу від найбільш опозиційної Соціалістичної демократичної партії (СДПН), — провести «телевізійні дебати» а найважливіших проблем країни. Гельмут Коль мотивував свою відмову тим, що «мова на даному етапі йде не про теплову якість окремих осіб, а про суперечку двох політичних партій країни в цілому».

За повідомленнями кореспондентів «Гу» та зарубіжних інформагентств.

Тамара МОЛІНА, «Голос України» (з Ашгабату)

З УРАХУВАННЯМ СПЕЦИФІКИ

Даремно ЗМІ дорікають централізаційським країнам у частому нехтуванні демократичних свобод їхніх громадян. Навіщо їм та у європейській нормі — речі несумісні. Зорюйте доводити переговори між урядом Туркменістану та представниками Організації з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ), що відбулися недавно.

Іх метою стало обговорення перспектив взаємодії агулаз демократичних інсти-

тутів, прав та свобод людини. Ці питання буде покладено в основу Меморандуму між урядом Туркменістану та Бюро демократичних інститутів та прав людини ОБСЄ. Згідно з цим документом, Ашгабат включено до числа постійних центрів для проведення регіональних форумів. Ним також передбачена підготовка специфічних національних проектів для Туркменістану.

БОМБА ЯК АРГУМЕНТ ЕТНІЧНОГО ПРИМИРЕННЯ

ЗАХІДНИЙ альянс готовий застосувати зброю проти Косово. 17 червня в Брюсселі відбувся саміт. На країн НАТО вирішили на першому етапі обмежитися лише демонстрацією своєї військової потужності. Хоча програму етнічного в порядку делікатно не личить. Армієські підрозділи, включаючи авіацію, уже розташовані у сусідніх і Косово країнах — Албанії та Македонії.

За повідомленнями телекомпанії Си-Ен-Ен, Вашингтон і Лондон готують проект резолюції Ради Безпеси ООН, що може бути розглянуто уже цього тижня. Суть документа — дозволити застосування міжнародних сил для припинення етнічних чисток, які сербії проводять з особливим жорстокістю.

Співучасні шовени загострилися у Косово. Пройшли масові демонстрації албанців. Вони вимагають військової допомоги

НАТО для припинення етнічних чисток та кривавих актів, а сепаратистські підрозділи в сербії зджикимати взятися до зброю та зупинити свавілья поліції Югославії.

Уряд США перебуває лідом під шаленим тиском громадськості та опозиції, що вимагає введення військ. За повідомленнями агентства Ассошіейтед Пресс, лідер республіканців Ешлі в сенаті Треніт Лотт заявив, що «сербські лідери вийшли з під контролю. Косово мо-

же перетвориться на нову Боснію. У ситуації, яка склалася, не виключено можливість втручання американських військ».

Фактично цю позицію, за повідомленням Рейтер, поділяє і глава уряду Великобританії Тоні Блер. Але одні справи, коли армія стоїть на кордонах Косово, а інша — коли американці та англійці почнуть воювати проти сербів на боці албанців. Тоді отримати згоду Ради Безпеси ООН буде неможливо. Основним противником розвитку такого сценарію виступають Росія. Їх засоби масової інформації, газети «Ізвестия», скажімо, вже недвозначно говорять про воєнний запитання чому НАТО мовчало, коли Туреччина придушувала курдські повстання, а ко-

ли це ж саме робить Сербію — вимагає військового втручання».

Останньою метою НАТО вважає введення югославських військ та сплетіння поліції з Косово, припинення збройних сутичок та створення засудила етнічні чистки і підтримку мирних переговорів. Щодо позиції України, то на брифінгу в МЗС заявлено, що вона виступила за припинення кровопролиття, засудила етнічні чистки і підтримку переговорів Центрально-Європейської Ініціативи на Лати Косово автономію.

Безперечно, втручання у конфлікт для припинення кровопролиття не обіцяє, школа лише, що воно не завжди дає позитивний результат...

Андрій ЮРІЧЕКО.

Гавел стомився. Та політичне життя тоїває

У ЧЕХІЇ в розпалі передвиборча кампанія. 19—20 червня в цій країні мають відбутися дострокові вибори до нової палати парламенту. Згідно із законом офіційна кампанія триватиме протягом двох тижнів і завершиться за два дні до голосування.

Очікують, що за місяць у парламенті змагатимуться сімнадцять партій та блоків. Проте, можливо, не всі вийдуть на фінішну пряму. І скоріше за все червня фінансові труднощі. Так, деякі партії досі не зробили візеси на друкування виборчих бюлетенів (і цього вимагає закон). І якщо кошти не буде переказано, в кінці, вочевидь, не буде шанс партій-боржників.

Ніхто з кампанії проходить більш ніж скромно. Мабуть, тому, що вибори дострокові (нагадасмо: спричинила їх урядова криза). З одного боку, кожні партія-кандидат сподівається набрати якомога більше голосів, з другого — агітація та пропаганда — справа недешевша, а після останніх виборів минуло не так уже й багато часу. Найголовніший претендент на місце в парламенті — Чеська соціал-демократична партія, Союз Свободи та Громадянська демократична партія — вирішили укласти «демократичну угоду» і перед початком кампанії домовилися зменшити фінансування «до мінімуму». Було обіцяно, що витрати не перебільшуватимуть 30 млн. крон (близько 890 тисяч доларів). Деяко зриваються шанси претендентів завдяки державному телебаченню і радио. Кандидатам буде надано по 14 годин безплатного ефірного ча-

су, протягом якого вони повинні передати переклад борщів віддати їм свої голоси.

А взагалі схоже, що прихильці лідера погумували політичні пристрасті. Зараз, після 6 днів, до виборів залишилося зовсім мало часу, а газети не ряснують компрометуючими матеріалами, не чути жваких суперечок, несли скакнали...

Ні, все не було, але, хоч як дивно, до початку офіційної передвиборчої кампанії, і, мабуть, головною сенсативі останніх днів заявив президент Чехії Вацлав Гавел, що він стомився від великої політики. Нині він перебуває у своїй резиденції поблизу Праги, де поновлює сили після операції на кишечнику. Гавел заявив, що політика викликає у нього роздратування та нудьгу: «Я від усього дратуюсь, від роботи свого апарату, від спробити якоїсь реалізації, хоч під час мого відсутності, від політичної ситуації в країні, від того, про що пишуть газети...» Ще це не вперше у заявах Гавела вчуваються депресивні нотки — наприкінці минулого року він вважав політичну ситуацію в країні «задушливою», а настрий чеського суспільства «дуруватим». Але вперше

Вацлав Гавел в оточенні брадильників аборгенів. Він став другим президентом зарубіжної держави, що побував в індіанському племені Вайпмі-Атрапурі.

після відвертості Гавела загострили про його намір піти з політичної сцени. Імовірно, це станеться дуже швидко, наприклад, після парламентських виборів. Сам президент країни вже повідомив, що шукає наступників. І хтозна, можливо, партія, що переможе на парламентських виборах, матиме шанс послиати свого лідера і в президенське крісло!

Та поки що зрозуміло одне — головна боротьба попереду: і якщо, як прогнозують політологи, безперечною лідера в парламенті не буде, то є деяка загроза стабільності чеського суспільства. Аж новому парламенту передусім належить вибрати нового прем'єра. А чого найбільше нім подобається в Чехії, то це шоб головні місця в урядових структурах не залишалися вакантними занадто довго.

Наталія ФІЛІПЧУК
(за матеріалами зарубіжної преси).

Завжди є шанс

ЯКЩО ви, не дай Боже, потрапите в аварію, то у вас завжди більше шансів жити, якщо ви: «Рено-Меган», «Порше-Слалейт-Гольф» чи «Рено-Меган», повідомляє ІТАР-ТАСС.

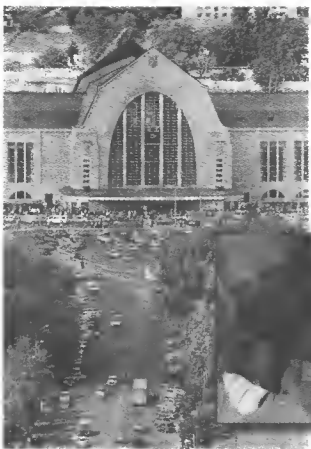
Найменш надійними в цьому відношенні визнають «Хендай Екелс», «Мітсубісі-Лансер» та «Сузукі-Балено». До розряду «серпентів» потрапили «Ситроен-Скара», «Дев-Ланос», «Пекго-Браво», «Хонда-Сівік», «Пекго-306» та «Тойота-Королла».

Треба зазначити, що це судження — не істина в останній інстанції, а лише дані дослідження на стійкість до зіткнення, проведеного Європейським транспортним відомством. У ньому брали участь урядові організації Швейції, Нідерландів, Великобританії, а також Європейське товариство споживачів, «Мерседес-А», «Форд-Ескорт», «Нісан-Альмер» та низку інших моделей не вироблених.

Дослідження проведене в розряд «нормальних» машин, якими користується більшість європейців, і не зачіпає різно-

го роду «престижні» іномарки, у яких, на жаль, під час аварій також не всі і не завжди залишаються живими. Дані опубліковані в журналі товариства споживачів «Тест-Авта», котрий можна назвати «виданням антрепріа», адже він захищає інтереси покупців, а не виробників.

Випробування проводили у режимі лобового удару зі швидкістю 64 км на годину та бокового удару зі швидкістю 50 км на годину. У машинах були манекени двох дорослих на передніх сидіннях та пілота-і трітніхх дітей — на задніх. Результати кажуть про те, що автомобілебудівникам слід більш уважно ставитися до забезпечення безпеки дітей.

Вокзальне дитяча баба Галі

ПРОСТУ селянку Галину Дмитрівну Остапенко з Миколаївщини спростила життя, виставила на вокзальній площі Києва. Жінка поверталася з Полтавщини, де провела кілька місяців дошки. Вона б не заважала подорожувати столичними туристами, адже до поїзда на Миколаїв залишалося майже чотири години. Однак, з одного боку — дош, з другого — діти висиділи сумно в руках... І Галина Дмитрівна, поповнившись пасажирськими заказами в пошуках місця, не знайшовши його, врешті приютилася біля жовтого вокзального доріжника. Тут і стався з нею ця чудернацька історія.

Вівсянівка — невеличке село, тіньова глибинка. Доріж — менше ста, Об'єкти Остапенків, прибульниць міської початкової школи Галини Дмитрівни та механізаторів тутешнього господарства Василя Дмитровича, знайшли легко. Дізнавшись про суть його візиту, господарина чомусь зізнаючись.

На шасті, в що мить прийшов додому на обід Василь Дмитрович, її чоловік. — Чого ж тут, Галю, соромитися? — ніне підліберши. — Так і розмаємо усе, як було. — Добре. Поверталася я з Пирятинця, де була в доньки. Пересадку робила в Києві. Пі-

жив діти, то мамка менше плала і була його родичка, бо дід не дозволяв. Після його смерті до них додому постійно стали приходити мамині друзі — дядько Юрко та тітка Свєтла. Спочатку вони вигнали його з дому, а потім уже й не соромилися приїждати додому уколи... Мамка давно не працює. А колись вона була крамничкою. Однак приходила на роботу п'яною, і її звільнили...

Перед школою хлопчик відвідував дитсадок. Та додому мама його забирала рідко, і він майже постійно ночував у садочку зі сторожем. Коли ж пішов у перший клас, то часто просирав уроки, мама брала його з собою, щоб удох з ним прогуляти в електричній милостині. Учителі скаржили її за це, та мама мало зважала. Згодом стала відвідувати його з дому самотньо старіючи. Коли він приїшов гроші, одразу йшла по торілку та запрошувала у гості друзів. Була мама його за будь-яку провинку, часто і цим так, коли була не в настрої.

Одного разу, коли Сергієв прийняв мало грошей, а дома вже чекали мамині друзі, то ті розсердилися більше, ніж мама, і сильно побили. Мамі сказали, що більше до неї не прийду, бо вона їх сильно павела. Мама змивала їх не їти, хлопчик скликав, а тоді принісся ланцюг і прив'язав до ліжка: — Будеш тепер тут, гално, гавкати, поки не здохнеш...

І я гавкав, а коли втомився, то не міг голосно гавкати, мама жортувала у мене чим-небудь і казала: «Не чути тебе, гално!» То то гавкав чи ні? — Одного разу пішов назавою. Вже я ніч минала, і день настав, а він на долівці з тим ланцюгом лежав. Коли ж повернулася, одразу до нього: — Я тебе виважу, та ти мусиш за це мені багато грошей принести. Отж, збирала на електричці і їти забирати. Істи не дам, щоб жалілишся дивився на людей...

Того разу в електричці Сергієв і познайомився з Віталієм. У нього є і батько, і мати. Та обос — п'янички, жили на дитинну милостину. Хлопчик розговорився і вирішив: жити самим, а додому більше не повертатися...

Тамки було Сергієвове минуло. — Час пролітів так швидко, що й я не вчуваю, як по динаміку оголошувати мій поїзд. Стала я вже коло своєї речей порядкувати, а він питає: — Тітонько, а ви вже збираєтеся? — Так, скоро мій поїзд буде... — А куди ви їдете? — Додому. — І тут вони як учениці мені в руку та давай шукати. — Пам'ятай мене з собою! Я вам усе, що скажете, робити буду! І хату пам'ятай, і посуд мій... Чуте, тітонько, не залишайте мене тут, візьміть... Поверте, як шла, так і кинула посеред натовпу на підлогу свої торби... А вона руку шлує, своєю гразом, та так учепилася, що не відірвати. — Так жалко йому стало, наче це мос рідне дитя.

— Гарда... — А я відпустили мене на хвилиночку, щоб з Віталієм поговорити? — Біжи, тілочи ж гледи не записи... Коли до Нового Буга приїхали, то не на автобусну станцію, щоб у Вівсьнянську їти, їду, а одразу в міліцію. Все, як було, розказала. Написала заяву, щоб опікунство дозволили лам хлопчиком узяти. Та вони мені одразу відповіли не дали. Сказали: ви собі їдете з дитиною, а ми повинні спершу факти перевірити: що це за дитина, що це за мама... Бо якщо вона не позбавлена на батьківських прав, то мусить дати письмову згоду на опікунство вазше...

І знаєте, усе підтвердилось. Справді, мати його і п'яничка, і наркоманка, і крикунка його, забирати посилали... Говорили з нею, щоб дала письмову згоду на це, щоб Сергієв жив з мамою. — А я у двір поїхала. Коли дивилася — Галя проиняє хвіртку, та не сама їде, а з дитиною.

Віддали його до другого класу. Спершу вчинив сабєвною, бо й читати забув, та з часом отримався, зніжнувся... Зарав він у третьому класі, з кількох предметів у нього вже четвірки та п'ятірки. Вчиться сумлінно, та дуже верткий на уроках. До всього йому діло, усе цікаво.

Усе, що б не попросили діти за бабю, намагалися зробити сумлінно. І подів'я шпесте, і доріжки вигреші, Холить разом з Галиною Дмитрівною, усе зробив, щоб тривати худобі наварити, упершувало її навчати хвору доготи.

Але ж не попувають, що йому лише робити примушимо, — каже Галина Дмитрівна. — Причисто працює, знає, чим так. Але щоб скриндити, то нехай йому скажуть — ніколи... Я дуже хочу, щоб виріс мій Сергієв порядною, чесною людиною, не делачим, щоб міг у житті поклястися на себе, на свої істи, бо ми вже немолоді люди. Чесно їти відправляють і його дла на сеню, він на тракторі майже сорок років відпрацював. Можє, і Сергієв стає механізатором, то який удатний до техніки, який розуминський, що й не переслати... А сам він підріс, уже та й понаравився. Ість, скажіть, захоче і що захоче, бо молоко, сир, сметана, дитя і хліб, Богу дикувати, завжди у хаті є.

А попервах то й хліб під подушкою ховав, — додє Василя Дмитровича. — Все йому не віриться, що їсти можна досхочу. А може, звичка, бо, що гріх таїть, життя його і красти навчило. Та в одразу його поперелі: «Сергієв, якщо ти хоч раз щось ухити, то у візку тебе туди, звідки бабаєв приїздила. Та згодом переконався: він чесний хлопчик.

Я вірю: виросте наш Сергієв порядною людиною! — Олександра МЕНТЕЛЬ, Новоузький район, Миколаївська область.

Вірні виросте наш Сергієв порядною людиною! — Олександра МЕНТЕЛЬ, Новоузький район, Миколаївська область.

Вірні виросте наш Сергієв порядною людиною! — Олександра МЕНТЕЛЬ, Новоузький район, Миколаївська область.

Вірні виросте наш Сергієв порядною людиною! — Олександра МЕНТЕЛЬ, Новоузький район, Миколаївська область.

Вірні виросте наш Сергієв порядною людиною! — Олександра МЕНТЕЛЬ, Новоузький район, Миколаївська область.

Вірні виросте наш Сергієв порядною людиною! — Олександра МЕНТЕЛЬ, Новоузький район, Миколаївська область.

Вірні виросте наш Сергієв порядною людиною! — Олександра МЕНТЕЛЬ, Новоузький район, Миколаївська область.

З'явився спадкоємець власника... Пуцького замку

Коча князь Любарт, за часів якого цю твердиню збудували, від шпюбу з пуцькою княжною дітей не нав

НА ВОЛИНІ спаржєжє сенсаци: з'явився нащадок українсько-литовського князя Любарта-Дмитра, який князував у Луцьку з 1330 по 1384 рік. Тоді й звали на берег Ступу замок, що зберігся до наших часів. Нашадок Любарта Гелімовича, який проживає в Україні, звернувся до однієї з потялівних контор Луцька, де працює право на замок, що є державною власністю.

І не тільки, — сказав Петро Троневич, заступник директора Луцького історико-культурного заповідника, куди входять і на історична пам'ятка, — Луцький замок — одна з найбільш значущих українських середньовічних фортець, що зберігся. Це національна святиня. І він не може належати жодній особі. Та річ навіть на в. т. т. у.

Історичний контроль мене ознайомили з заявою так званих нащадків Любарта-Дмитра, які претендують на його історичну споруду. Тутуючи монотонно про замок, я виявив усе історичні документи, що стосуються життя в Луцьку князя Любарта. Свого часу його запросила соди для князювання міська громада. Любарт одру-

жився з луцькою княжною. Була й така умова: діти від луцької княгині матимуть право на майно, в тому числі — й на замок. Але від того шлюбну нащадку у князя не було. Бурге Любарт одружився з ростоцькою княжною, яка народила сина Федора. Після смерті батька князювати у Луцьку став Федір Любартович. Та через кілька місяців лунани його прогнали, позбавили права на княжий престол.

Наскільки я зрозумів, право на Луцький замок претендують саме нащадки сина Любарта Федора. Але навіть якщо вони і є ними насправді, то не мають спадкових майнових прав, бо є нащадками Любарта Гелімовича від другого шлюбів. А право на замок могли мати тільки нащадки від луцької княгині. Таких не було і немає. Та як би там було, а що проблему треба розв'язувати. Тобто створити спеціальну комісію з історичної і юридичної, вивчити документи тих часів й осіб, які претен-

дують на замок, і, звісно, подати певні висновки. Справді, незвичайна ситуація виникла довкола Луцького замку. Як далі будуть розвиватися події, повідомимо наших читачів.

Богдан БЕРЕКАТА.

Луцьк.

Запитання по суті

Як Повещенко робить операцію без скальпеля

Що це за метод лікування — ендоскопічний? Розкажіть, будь ласка, про запорізького лікаря Олександра Повещенка та його медичний центр.

Марослава КУРПІС.

Корсунь-Шевченківський Черкаської області.

Ендоскопія — це справді ризикований, але сьогодні метод лікування дуже поширених захворювань: виразки шлунка і дванадцятипалої кишки. Суть методу, який досконалим володіє Олександр Повещенко, полягає в лікуванні... без хірургічного втручання. Ендоскоп, замість якого використовувалися медиками для визначення діагнозу, в руках запорізького лікаря став скальпелем. Підсилюючи його безпосередньо до вогнища патології, спеціаліст діє на нього лазерним промінням та іншими загрозливими засобами. Ефект ендоскопічного лікування вражаючий. Якщо після традиційного медикаментозного курсу поліпшення настає через півтора місяця, то при комплексному ендоскопічному разом з лазеротерапією — через 10–15 сеансів. Найдивовижніше те, що хворі без операції позбавляються багатьох ускладнень і перш за все — виразкової кровотечі. Історія одного в ітінжаний медицині способу лікування пройшла випробування 16-річного практиком — саме стільки працює за власною «технологією» спеціаліст Повещенко.

Іван ІЛІЯШ.

З хворобі голови на співвітчизників

Політика, що її проводить держава в останні роки, нічого не показує: виконавчі структури, не змінюючи підлясти економіку, намагаються розв'язати проблеми своїх структур за рахунок смеєтних бюджетів співвітчизників.

Правителі підвищили свій прибуток, відомства підвищують тарифи на комунальні послуги, тим самим знижують життєвий рівень трудящих, більшість яких і без того уже відкинуто за межі бідності.

І все це відбувається за умов хронічної зароботковості у виплаті заробітної плати, пенсій, стипендій та інших соціальних виплат. Люди вже не в змозі оплачувати навіть 15% комунальних послуг за офіційною схемою! Тільки чий зростає прибуток?

Політика, що її проводить держава в останні роки, нічого не показує: виконавчі структури, не змінюючи підлясти економіку, намагаються розв'язати проблеми своїх структур за рахунок смеєтних бюджетів співвітчизників.

Правителі підвищили свій прибуток, відомства підвищують тарифи на комунальні послуги, тим самим знижують життєвий рівень трудящих, більшість яких і без того уже відкинуто за межі бідності.

І все це відбувається за умов хронічної зароботковості у виплаті заробітної плати, пенсій, стипендій та інших соціальних виплат. Люди вже не в змозі оплачувати навіть 15% комунальних послуг за офіційною схемою! Тільки чий зростає прибуток?

Від імені депутатів секретар міської ради А. ЄЛІСЯШ. Мад. Валерія ВАСЮШЕНКО.

Кому довірити портфель?

НЕЩОДАВНО селянин Подорожжів звернувся до Президента України і раптом з проханням допомогти загасити конфлікт у господарстві.

Конфліктна ситуація

Як це у нас прийнято, Київ воруши розбирати в справі Кіровоградській, а той — Світловодський. Тож сподівався селянин на те, що «вот прийде барин, барин нас рассудит», були або-ляють бездіяльними.

нери? 6) ось Корж врятує ситуацію: райдержадміністрація «за».

Парадокс у тому, що Анатолій Корж насправді не є прихильником повороту КСП як такого. Ось його власні думки: «Я знаю, що КСП сьогодні виліз своє. Так чи інакше, а форму господарювання шукати треба іншу. Вирішше, вона давно в голові крутиться». А крутиться в голові Анатолія Коржа цієї похолодження виробництва і переробки тваринницької продукції та по створення в селі власної МТС. Все це — спільно з великими українськими та закордонними фірмами, з якими вже досягнуто попередніх домовленостей. «Хотім 6 м чи не хотім... — вважає Корж, — вони всі стануть приватними. Люди свої ділянки будуть давати в оренду, за що отримуватимуть певні дивіденди».

Однією стороною майбутніх спільних підприємств виступатимуть знайдені Коржем фірми. А другою? «Приватна особа, — каже він, — Скажімо, я».

Чим же тоді відрізняються наміри В. Мендуса від Коржів? Алге перший тех позиває фірми, підготував проєкт розвитку господарювання раєм обірають го-ловую... Анатолія Коржа. Для багатьох несподівано активною стороною виступила райдержадміністрація, яка вимагала знайти таку: а) Мендус хоче «приватизувати» підприємство; а куди ж поді-ються пайовики, особливо пенсіо-

меновані сьогодні в КСП, річ дійсно абсолютно безперспективна. З КСП ні вигідний, ні інше інвестор мови вести і не подумав. Зате ті, хто виходить із КСП з землемірами та м'ясовантами і зі списаними державою боргами, ста-новлять для будь-якого інвестора велич, великий інтерес. За те й чухались сьогодні коржі та мелу-ді по всіх України.

Біда, яка на мене, не в них. Оби-ва, зрештою, пропонують щось конкретне, не позбавляють здоров'я го-лузду. І що кожен тягне кожду на себе — теж, зрештою, природно. Біда в іншому. З 527 членів КСП «Прийнятих» — 304 пенсіоне-ри. У запалених суперечках здо-роддя вони розбуредано кажуть: «Та я не знаю, та я не понимаю, та ми неграмотні...» Саме таких претен-дентів на портфель, нічим не гребу-ючи, можуть налякати тим, що не дають пенсії, як адріакут світло, чи ще якось абсурдно.

А працюючи трактористи, ком-байнери тощо кажуть інше: «Нам уже одно, на кого спину гнути, ми собі вкрадемо...» І всі діляться на район, на область, на станицю — ледь зліди має прихити «барин».

І даю і безсумнісно випитують у селян, як райдержадміністрація чи сам Президент можуть зняти Мендуса і поставити Коржа? І де се, крім як у статуті КСП, записано, як і чого обирати? Той, хто годиться при уламок колгоспної системи, не стане роз'яснювати селянам переваги нормального господарюван-ня. Дурний би він був! Які собі «не підкажуть» акомого довше... Тим часом колгоспне село ко-нає. Хтось дивиться на те байдуже, хтось прагне допомогти, а дехто — мати з того дивіденди.

Олександр ОЛІПЕНКО, журналіст.

Світловодський Кіровоградської області.

Прошу слова

Абзац з листа

Ви нам писали

● Потама

Чотири місяці там це виплачувати пенсії, а вини обіцяють «заморозити», за червень пропонують виплати продуктами. А нам потрібні не їжі, шкідливо.

Аза ПІДГОРНА.

● Чернігів

В одному з виступів В. Пустовитського записав, що ізбагато поліпшилась ситуація з виплатою стипендій, заробітної плати, пенсій. Невже і словах кожен виплатили пенсію за квітень? Чому ж тоді в Покровському районі не видали її ще за січень?

В. ПОНОМАРЬОВ.

● Ужгород

Районний та обласний суди відмовили мені в позови про відновлення адміністративної діяльності розрахунок при відзначенні в роботі, мотиваючи «відсутністю цілорічних коштів». Хто ж має виконувати закон — Кабмін, ВР, Президент?

Степан ДЕМКО.

● Желтицький

По радіо, телебаченню тільки й розмов, що про поліпшення зароботковості пенсіонерів. Так де ж її «гасять», чому ж просядуть не дозволити до по? Нам не виплатили ще за грудень! Кого ж ви тиніте гарними словами!

Степан БОНДАР.

● Запоріжжя

Коли в Україні була пані Фішер, вона понаказувала у Президента, як у нації держави випають питання зі скасування смертної кари. Президент відповів, що по-зачинає. Що сказав би він про ставлення пенсіонерів, дітей і тисяч дорослих, котрі десь живуть через брак будь-яких засобів до життя? Виходить, що за злочинців у нас турбуються більше...

Б. ЗАПОРОЖЕЦЬ.

Тримайте зброю на замках

На запит п. Скака щодо порядку збергання мисливської зброї повідомляємо, що розпорядження Президента України № 61/95 РП від 30.03.1995 р. «Про заборони зброї щодо користування мисливською і сільсько-господарською та газовими пістолетами і револьверами» перераховано обсягання такої зброї курківми замками безпеки. На виконання розпорядження ці вимоги затверджені наказом МВС України від 28 квітня 1995 р. за № 265.

М. БІЛОГОРЬ, перший заступник начальника Головного управління адміністративної служби міліції МВС України.

Усміхніться!

Чий татко багатий?

Розмовляють про те дітей: Мій татко знає, який багатий! Має машину, дачу, телевізор! — А мій — машину має... мер-сер-дес і отак купу грошей, ще й твого татого позичив... — А чий татко такий розумний, такий розумний, що валим татом не віддасть гроші!

Поважна причина

Вчителька запитує: Богдане, чому ввора тебе не було в школі? — У нас в сім'ї поповнення. — О, це добре, вітаю! І хто ж у тебе — братик чи сестричка? — Якби ж то! Новий тато.

Написав Анатолій ШЕЛДЯК.

Середина-Буца Сумської області.

ВИТРАТНІСТЬ

Енергозбереження: резонанс

ПРОТИВА у «Голосі України» від 24 березня поточного року стипити «страшна» оцінка гірничої економіки і виходу продовжити розмову. Люди старшого покоління напевно не пам'ятають ажери, гірничої думки часів Л. Брежнєва: «Зарплата плата має бути заробленою», «Економіка має бути економічною» тощо.

Своїм буттям ми довели світові, що й без економії, і без виплат заробітної плати може існувати 50-мільйонна держава. Чим не тасиники? Ось тільки над її розбудовуванням ніхто не копав. Її величезним внутрішнім сукупним дохідом ця держава ми протримало? Виснажити, коли держава вже не буде. А для нас з вами дозволю собі перефразувати відомий вислів Пресидента: «Тільки сільний не бачить того факту, що ми падаємо сталями... злидніємо».

Про енергозбереження та енергозбереження в одній із найменшрозвитих галузей промисловості знаю не з чуток: працював головною технологом Швейцарського гірничо-збагачувального комбінату в Кривому Розі, а потім у Карелії. Можу на будь-якому рівні, від комунального до державного, довести, що наваля й діє в Україні технологія підготовки металургійної сировини для виробництва сталі економічно втрачати, екологічно безвідходна, екологічно безпечна.

На гірничо-збагачувальних комбінатах Кривбасу переробляють магнетитові залізисті кварцити, аналогічні тим, що й добувають на родовищах США та Канади. Ось тільки під час збагачення цих кварцитів спергосресурс витрачається в 2,6 рази більше, ніж на підприємствах названих країн. Якби то витратність була пов'язана з перенесенням рудної складової, але ж ні, основні електровитрати припадають на перенесення нерудної складової.

Причому того, для складування відходів збагачення, отриманих за цією нечовп'якою технологією (це в 60-ті роки геологи прозвали М. Хрущова зупинити збагачувачів, бо ж розорять країну!), потрібні величезні спеціальні сховища. До них відходів скидають разом з десятками кубометрів оборотної технологічної води. А в Канаді та США відходи збагачення зернисті, не перенесені і припадати для будівництва дамб снєжископів.

Основною нерудною складовою магнетитових кварцитів є двоокис кремнію. Мільярди тонн закладеного двоокису кремнію, доведеного дурістю науки і виробництва до пилкоподібного стану (крупинки діаметром від 10 мікрон), сентікозобезнечі і становили загрозу для населення регіону. Разом з тим, наявна в Кривбасі технологія збагачення магнетитових кварцитів не дає змоги отримувати концентрати з вмістом заліза більш як 66,5%, а двоокис кремнію — менш як 8%. Концентрати засмічені пере-

подібними нерудними шлаками. Як знедолювання вакуумними засобами у складено і, в свою чергу, потребує додаткових затрат. Загалом, виходить замкнене коло: алігосмет і окотий з таких концентратів робити неконкурентоспроможний кінцевий продукт — метал. Він дорогий, але як ніяк не високої якості.

У 1990 році ми з групою співробітників запатентували в Росії «Спосіб багаторазового збагачення тонковкраєних магнетитових руд». За енергозатратами ця технологія екологічно вигідна навіть за ту, що використовується в США і Канаді. Воно проста в управлінні, дає змогу отримувати зернисті (не надто подрібнені) відходи збагачення за меншою витратністю тід, що мелють. А концентрати виходять із вмістом заліза 70% і двоокис кремнію менш як 3%, тобто прикладі задоволеного виробництва металу. З кожного 1 млн. тонн переробленої руди добувається не менш як 10 тонн металу. Техніологію що переірено у виробничих умовах.

Ще 1980 року патентні відомості СРСР визнало П'юніалізованої техніки, що аналогічній у світовій практиці. Але оскільки ми замахулися на «святая святых» (не один десяток докторів наук зробили собі ім'я на фрагментах хімічної витратної технології збагачення магнетитових руд, що діяли багато років), то про отримання документа про винахід, а мабуть, патенту, на виробництво було їй віяніти. Хто міг тоді легко погодитися із зміною технологічної ехеми, наважитися ка не? Навіть та проба обговорення треба було брати з ініціаторів виробничих державних мужів і, отже, відкрити формулу винаходу. Ми не стали цього робити, захищаючись від елментарної крадіжки.

Але об'єктивно вийшло так, що із п'яти авторів лише двоє залишилися в Україні, громадянами України, Власником патенту є Гриничий інститут Кольомого науково-технічного центру РАН, де працює один із моїх співробітників. Ще двоє працюють в Костюмівському ГЗК. Там і використовуються частково наші винаходи.

Щоб не платити авторів і власників патенту винагороду, що належить за Патентним законом Росії, хоча втрати через кезівні істатистичні винаходи, в повному обсязі значно більші, ніж сума винагород. Росіяни це прекрасно розуміють. Як і те, що, згідно з Патентним законом Росії, якщо винахід не використовується 4 роки, то будьяка фізична або юридична особа має право отримати (в тому числі примусово) ліцензію на використання патенту.

Отже, і в нас сьогодні є юридичні підстави для пошуку покупців запатентованої технології, а також пошуків наступних авторських прав.

За виробництва в Україні 30—50 млн. тонн металу коштує технологія могла б дати ліцензії хоча б по 100 доларів чистого виробу.

Якщо є інтерес до отримання на ГЗК України залізничного концентрату з наявною індивідуальною характеристикою, але на 25—30% дешевше чі з якісною характеристикою для позадомного виробництва металу, якому можна надати будь-якої форми обговорення, то це питання. Проте боюся, що підприємства самі не підуть на це. Витратність економіки надто багаторічною виглядає. Витратність економіки надто багаторічною виглядає. Витратність економіки надто багаторічною виглядає.

Юрій ВАНИН,
Доліньська
Кіровоградської області.

Думка з приводу

ЩО ЯВЛЯЄ собою тип український гірничо-збагачувальний комбінат (ГЗК)? Форма власності — акціонерне товариство з контрольною або блокувальною пакетом акцій у підприємстві; обсяг виробництва продукції — не 100—150 млн. доларів США на рік; рентабельність — мінімальна або нульова, заборозованість у зарплаті працівників підприємства — два-чотири місяці; можливість існування у разі зростання виробництва — не більш як 2 млн. доларів США на рік, при цьому отримання кредитів і створення під низький відсоток майже неможливо, а з державної казни через постійний бюджетний дефіцит взагалі неможливо.

У такій ситуації ставити питання про кардинальну зміну технології (проект навіть якщо й вигідний, то, напевне, недержавний) можна хіба що теоретично. А логіка нормального власника змушує прагнути до балансу фінансових можливостей підприємства з переліком усіх потрібних витрат: технологічних, технічних, соціальних. А якщо під час ухвалення рішення про збільшення зарплати або поліпшення умов безпеки працівників підприємства частково керується не економічними міркуваннями, то чинити так з технологічними або технічними новинками не лише керуємо, а й злочини. Тож стосовно до ГЗК інвестиційні проекти слід рахувати за маргієстю і за терміном окупності. Розрахунки показують, що за можливих ризиків максимальний період окупності інвестиційних

проектів в Україні не має перевищувати півтора року.

У цьому разі йдеться про енергозалежувальні заходи. Вони, як відомо, бувають безвитратніми організаційні, що передбачають суворе дотримання технології, дисципліни праці, планово-попереджувальні ремонти, і та-

кі, на які підприємству треба заручатися. За нашої білості, зв'язок ж, прийнятний перший варіант.

Найбільшу віддачу серед безвитратних заходів може дати забезпечення нормального (паспортного) завантаження технологічного обладнання. На збагачувальних фабриках це дасть змогу зосередити до 25—30% споживаючої електроенергії, а в масштабах комбінату — не менш як 12%. У грошовому виразі це 2,5—4 млн. доларів США на рік. Ще цікавіша ситуація складається на фабриках окомунікання. В разі припинення експлуатації трьох старих окомуніканських машин типу ОК-108 на Центральному ГЗК тільки за рахунок зосадиження електроенергії і галу збитки комбінату зменшаться понайменше на 3,5—4 млн. доларів США на рік, наблизивши підприємство до беззбитковості

роботи. Варто сказати, що за нового керівництва збагачувальної фабрики ЦГЗКА розпочалася реалізація саме цього енергозалежувального заходу.

Проте на будь-якому підприємстві енергозалежувальні заходи здійснюватимуться не час від часу, а планомірно. І робота ця має бути системною, робота. Варто сказати, що за нового керівництва збагачувальної фабрики ЦГЗКА розпочалася реалізація саме цього енергозалежувального заходу.

Серед заходів, що потребують грошових витрат, швидко окупляється автоматизація процесів виробництва і контролю. Так, приміром, за кілька місяців окупиться впровадження системи комерційного обліку електроенергії, що потребує грошових витрат, швидко окупляється автоматизація процесів виробництва і контролю. Так, приміром, за кілька місяців окупиться впровадження системи автоматичного управління на етапі оборотного водопостачання ГЗК. Протягом 10—12 місяців окупиться реалізація системи автоматичного управління

технологічною секцією збагачувальної фабрики.

Найдорожче, що мають високий ступінь ризику, — енергозалежувальні заходи, пов'язані зі зміною технології. Разом з тим, лише вони можуть у перспективі (у грошовому виразі) ефект. Тому під час розгляду таких проектів слід враховувати всі нюанси, керуючись досвідом, а не емоціями чи бажаннями. А досвід підказує, що навіть підлобляється ситуація, коли «пиріжки» дає бої, провоює аварії. Є й інша небезпека: успіш-

робота нових технологічних устатков на одному підприємстві зоставлять не обліче успіху ка іншому. Приміром, проєкт-прес, що добря зарекомендували себе на цементних заводах, не можуть без допозараження і конструктивних змін використовуватися на збагачувальних фабриках ГЗК, хоча їхня впровадження окупиться за короткий період. Але гірше за все те, що в разі негативних результатів великого технологічного експерименту повернення до старої схеми вимагатиме ще більших коштів, ніж очікувано. Тому можна сказати, що впровадження треба обговорювати. Економіка справді має бути економічною. І в тому, що жини відповідно до засобів, нічого поганого немає. Погане те, що ми весь час лише збираємося так іти.

Володимир МАМАЛІГА,
кандидат технічних наук,
сертифікований енергоменеджер.

Інформація про діяльність Київського акційного ВАТ «Акціонерний Київський народний банк»

ХАРАКТЕРИСТИКА ЕМІТЕНТА

Повне найменування — «Акціонерний Київський народний банк» (скорочено — «Київнарбанк»).

Вид господарського товариства — відкрите акціонерне товариство (ВАТ).

Місцезнаходження: Київ-252025, вул. Веніка Житомирська, 24.

Дата заснування: банк створено 20 бересня 1990 року у вигляді товариства з обмеженою відповідальністю (зарєєстровано в Національному банку України 2 червня 1992 року № 15). За рішенням загальних зборів засновників від 19.11.93 року банк перетворено у відкрите акціонерне товариство.

Предмет діяльності: надання банківських послуг на підставі отриманих ліцензій та дозволів.

1. Ліцензія Національного банку України на здійснення банківських операцій № 144 від 26.12.1996 року;

2. Ліцензія Фонду державного майна України на здійснення посередницької діяльності з приватизаційними паперами № 19 від 5 вересня 1996 року;

3. Дозвіл Міністерства фінансів України на здійснення діяльності з випуску та обігу цінних паперів № 8 від 03.02.92 р.;

4. Дозвіл Міністерства фінансів України на здійснення діяльності як депозитарію інвестиційного фонду на інвестиційній компанії № 23 від 13 червня 1994 року.

Загальний обсяг статутного фонду 2 300 000 гривень. Фактично сплавлений статутний фонд 2 300 000 гривень.

Чисельність службовців на 1 квітня 1998 року — 106 чоловік.

Чисельність акціонерів на 1 квітня 1998 року — 80 юридичних та 689 фізичних осіб.

Інформація про сумарний вилас акцій Акціонерного Київського народного банку підтверджена аудиторською фірмою «Фінком аудіт», ліцензія аудиторської палати України № 000618.

БАЛАНС, ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ ТА ЗБИТКИ

Актив «Акціонерного Київського народного банку» (в гривнях)

Статті балансу	01.01.97 р.	01.01.98 р.	01.04.98 р.
Актив			
1. Грошові кошти та чеки	3678,24	25159,11	26798,34
2. Кореспондентні в банках	24424,15	14249,78	55402,77
3. Нето депозитів, кредитів у інших банках	66670,76	67990,76	51462,88
4. Цінні папери з портфелю банку	44038,24	260373,58	131236,80
5. Нето кредитів	32076,64 *	205667,59 *	460664,74 *
6. Фінансової лізингу	—	—	—
7. Інші фінансові активи	5049,3 *	23081,18 *	5372,47
8. Нето матеріальних активів	13599,4 *	23252,16 *	300371,77
9. Інші активи	3256,01	7236,68	7236,68
10. Різ. № 380, 390, 391, 392	26952,88	210993,86	114464,51
Сумарний актив	150131,37	13373093,49	10560500,38
Пасив			
1. Кореспондентні банків	58977,10	12816,50	1842,26
2. Депозити та кредити банкам	19900,00	0,00	0,00
3. Кошти до звітності клієнтів	43149,72	344511,09	224746,62
4. Середови депозити клієнтів	90726,7	157090,39	194708,76
5. Кредити до акціонерів	—	—	1,57
6. Кредити, отримані від міжбанківських організацій	3178,08	126002,69	0,00
7. Інші кредити та позички	26998,28	21148,54	114464,51
8. Різ. № 380, 390, 391, 392	15026,34	23090,00	23090,00
9. Статутний капітал	47946,71	246334,71	241560,95
10. Прибутки і резерви	0,00	0,00	0,00
11. Прибуток поточного року	0,00	0,00	362,26
12. Резервум діяльності	0,00	0,00	0,00
Сумарний пасив	150131,37	13373093,49	10560500,38

Звіт про прибутки та збитки (в гривнях)

Позначки	1996 р.	1997 р.	1 квітня 1998 р.
Власники			
1. Власники за кредити	995236,10	706371,34	537955,28
2. Додаток і комісія з послуг, наданих клієнтам	1388384,59	121543,70	154074,13
3. Інші доходи з операцій з цінними паперами	82786,90	73620,17	8131,53
4. Інші доходи	50610,74	13270,05	8137,60
Всього доходів	2252088,41	212386,126	601773,54
Витрати			
1. Нарощування та сплачені відсотки — за рахунокми клієнтів	31971,84	274437,08	120055,71
— за депозитами юридичних осіб	81474,78	19453,20	12890,30
— за депозитами фізичних осіб	92683,37	10637,87	7487,53
— за позичками і депозитами міжбанківських банків	45240,10	59435,84	16198,55
2. Витрати на управління операціями управління	166089,86	55101,53	81768,02
3. Операційні та інші витрати	104459,06	81196,59	266247,88
4. Амортизаційні відрахування	60133,49	83304,51	23539,67
Всього витрат	284837,43	212105,47	597211,28
Прибуток	196250,98	11004,79	3652,26 **
Використання прибутку:			
— ідеши до бюджету	8043,54	1415,30	3202,32
— резервний та стратегічний фонди	31594,42	1027,48	—
— на інші цілі	13,02	936,20	—

Додаток про фінансовий стан Акціонерного Київського народного банку на 1 січня 1998 року.

Власники	Фактичне зичення	Нормативне зичення
Власні кошти	217513 ЕКЮ	> 200000 ЕКЮ
Платоспроможність	49,63 %	> 5 %
Норматив миттєвої ліквідності	28,63 %	> 20 %
Загальна ліквідність	119,49 %	> 100 %
Використання високоліквідних активів до розміру активів	15,29 %	> 15 %
Резервна ліквідність	33,55 %	> 100 %
Норматив несплатених кредитів	1,82 %	> 25 %
Норматив інвестування	72,34 %	> 5 %
Достатність капіталу	23,20 %	> 5 %
Платоспроможність	72,34 %	> 5 %
Власники коштів	72,34 %	> 5 %

Додаток про членів виконавчого органу (правління), голову ради, голову ради по членів та голову комісії з управління банком.

Пімені	Рік народження	Рік освіти	Кваліфікація	Посада	Виробничий стаж (роками)	Стат роботи на даній посаді
--------	----------------	------------	--------------	--------	--------------------------	-----------------------------

Корнієвський Герман 1963 вища економічна освіта, інженер-технік

Міхайлівський Костянтин 1965 вища економічна освіта, інженер-технік

Коліс Василь 1969 вища економічна освіта, економіст

Зінов'євська Олександра 1926 вища юридична освіта, юрист

Зінов'євська Олександра 1926 вища юридична освіта, юрист

Хомченко Лебедь Григорій	1950	середня спеціальна освіта, інженер-механік	член правління, головний банківський спеціаліст	30	5
Іванченко Михайло Георгій	1938	вища економічна освіта, економіст	член правління, головний банківський спеціаліст	38	4,5

Бойко Михайло Іванович	1943	вища економічна освіта, економіст	член правління, головний банківський спеціаліст	36	1
------------------------	------	-----------------------------------	---	----	---

МОЖЛИВІ ЧИННИКИ РИЗИКУ В ДІЯЛЬНОСТІ ЕМІТЕНТА

З 1995 року Акціонерний Київський народний банк веде безпосередню діяльність. Київнарбанк в цілому дотримується обов'язкових економічних нормативів, встановлених Національним банком України.

Можливими чинниками ризику в діяльності Акціонерного Київського народного банку є:

- погіршення загальної економічної ситуації в державі;
- зміни в фінансовій політиці уряду України;
- зміни в законодавстві щодо діяльності комерційних банків та податкової політики;
- можливі втрати за операціями банку (кредитними, від здійснення цінних паперів та іншими).

Для покриття можливих втрат за операціями банку створюються резерви під певні ризики згідно з положеннями Національного банку України та акціонерного Київського народного банку.

ОПИС ДІЯЛЬНОСТІ ЕМІТЕНТА

Діяльність банку здійснюється згідно з чинним законодавством України, нормативними актами НБУ та статутом банку.

Акціонерний Київський народний банк — це банк зі стаюм репутацією. Банк налічує практично всі види банківських послуг, у тому числі проводить операції з іноземною валютою та цінними паперами, крім операцій з дорогоцінними металами. Банк обслуговує підприємства різних галузей народного господарства, які займаються впровадженням нових технологій, будівництвом виробничих об'єктів, а також освоєнням нових видів товарів та послуг. Кредитні кошти банку спрямовуються здебільшого чином на підтримку та розвиток підприємств-товаровиробників. Основною фінансовою політикою з забезпечення надійної та стабільної роботи з урахуванням інтересів акціонерів та клієнтів банку.

Інвестиційний фонд складається з вкладень в Облігатні внутрішньої державної позики та внесків в статутні фонди інших підприємств. Станом на 1 квітня 1998 року в інвестиційному портфелі банку з Облігатної внутрішньої державної позики на загальну номінальну вартість 51100 гривень. Внески в статутні фонди інших підприємств 83937 гривень, зокрема в Український фінансовий бірж, Українську біржу цукру та продовольства, Українську міжбанківську валютну біржу, Українську асоціацію інвестиційного бізнесу.

З 1995 року Акціонерний Київський народний банк здійснює в ринку фінансового оздоровлення. За 1997 рік, завдяки виконанню програми фінансового оздоровлення, досягнуто:

- дебіторська заборгованість зменшилася на 99 %, на 1.01.98 р. вона становить 0,43 % від суми статутного фонду;
- питомо вага прострочених та пролонгованих кредитів у кредитному портфелі банку зменшилася на 59 % і становить 16 % кредитного портфелю банку;
- на 48 % скорочена кількість правшиників банку, яка станом на 1.04. 98 року становить 106 чоловік;
- капітал банку збільшився на 70 % і станом на 1.01.98 року становить 4595548 грн. (на 1.04.98 р. — 4715346 грн.).

Акціонерний Київський народний банк не отримав заперечень з боку Національного банку України на збільшення статутного фонду шляхом пропосення 7 мільйонів акцій.

ДАНІ ПРО ЕМІСІЮ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

Загальними зборами акціонерів Акціонерного Київського народного банку (протокол № 4 від 25.04.98 року) було прийнято рішення про збільшення статутного фонду банку до 7 800 000 грн.

Метою використання фінансових ресурсів, залучених від емісії з збільшення обсягу активів банку, виставлених в обіг, є ефективні і швидкі фінансові процеси, а також у розвитку банку, розширення мережі діяльності банку. Кошти, отримані від продажу акцій своєї емісії, банк планує направиати на кредитування фінансово стабільних підприємств Київського та Львівського регіонів (проекти місцевого та національного значення) у сумі приблизно 3,5 міль. гривень та для придбання державних цінних паперів на суму 2 міль. гривень. Збільшення статутного фонду проводиться шляхом випуску простих акцій своєї емісії в кількості 55000000 штук, номінальною вартістю 10 копійок кожної, на загальну суму емісії 55000000 грн., серією А-7 з порядковими номерами 0000001 — 55000000, які випускаються в бездокументарній формі. Випускаються прості акції — 55000000 штук, привілейовані акції — 0 штук. Перспективними простими акції можуть бути корпоративні та фінансові акції.

Прості іменні акції розповсюджуються шляхом відкритого підписки.

Заявляючий курс продажу акцій — за номінальною вартістю 10 копійок за одну акцію.

Акції розповсюджуються з 1.07.1998 року до 30.09.98 року за адресою: м. Київ, вул. В. Житомирська, 24, тел. 212-12-72, 229-35-55.

Акціонери банку мають переважне право на придбання акцій своєї емісії.

Власники акцій мають право проголосувати в складі належних їм акцій за умови реєстрації факту зміни власника в емісії — акціонерного банку «Еталон». Правом голосу на загальних зборах акціонерів реалізовується за принципом 1 акція = 1 голос.

Перезаписання іноземної валюти підлягає певну вартість акції не підлягає 30 бересня 1998 року, за розуток коштів, передбачених чинним законодавством. Оплата за акції має бути вислана на рахунок № 3630301 в Акціонерному Київському народному банку, МФО 300090, кода СД-РПЮУ 1436102. Юридичним особам необхідно надати, згідно до вимог Національного банку України, баланс підприємства за період 1, звіт про фінансові результати та їх використання — форма 2 та аудиторський висновок про підтвердження формування коштів, спрямованих на придбання акцій. Фінанси особи подляють довести державній нотаріальній інспекції про наявність доходів, достатніх для внесення коштів, які перелічені за акції, якщо їх розмір перевищує ще неоплачені частини мінимуму, встановленого на день емісії акцій. Після повної оплати акцій та реєстрації їх випуску в державному реєстрі акційних паперів та фінансового ринку, акціонери, які підтверджують права власності на акції зберігають — Акціонерним банком «Еталон» видається виписка з рахунку Дел. При відмові від виписки акцій кошти повертаються не пізніше 30 днів після прийняття відповідного рішення.

Акції реалізуються пакедами. Мінімальний пакет акцій для фізичних осіб — 1000 акцій, для юридичних осіб — 10000 акцій. Продаж пакесту акцій номінальною вартістю більш як 100 000 грн. здійснюється лише за рішенням ради банку. Згідно зі статутом банку, один акціонер може володіти не більш як 35 % акцій банку.

У разі, якщо підписка на акції перевищує розмір оголошеної емісії, правління може віддати заду підписку. Власно у підписці неохочіхся паперів та фінансового ринку, акціонери, які підтверджують права власності на акції зберігають — Акціонерним банком «Еталон» видається виписка з рахунку Дел. При відмові правлінням або загальними зборами акціонерів зайвої підписки внесені суми повертаються не пізніше як через 30 днів.

Розмір дивидендів визначається щорічно загальними зборами акціонерів за підсумками фінансового року. Дивиденди виплачуються за розуток прибутку банку, який здійснюється в його розпорядженні після сплати встановлених законодавством податків та інших платежів до бюджету, створення резервного, страхового та інших фондів. Виплата дивидендів проводиться не пізніше однієї місяця після прийняття рішення про їх виплату.

Адреса виплати (заспокоєння) дивидендів:

м. Київ, вул. В. Житомирська, 24.

Послугами торговців цінними паперами для розміщення власних акцій Акціонерний Київський народний банк не користується.

(Зачінення на 15-й стор.)

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВЪОМІЙ ВІДСІК АКЦІЙ ВАТ «АКЦІОНЕРНИЙ КІЇВСЬКИЙ НАРОДНИЙ БАНК»

ПЕРЕЛІК І РЕЗУЛЬТАТИ ПОПЕРЕДНІХ ЕМІСІЙ ЦІННИХ ПАПЕРІВ.

№ емісії	№ дати емісії	Орган, що видав	Класифікація	Простих іменних акцій	Номинал	На суму за номіналом	Привілейованих акцій	Номинал	На суму за номіналом
1	№ 90/1/94 10.03.94	Міністерство фінансів України	205601	0,10	20560,10	399	0,10	39,90	
2	№ 133/1/94 8.04.94	Міністерство фінансів України	294771	0,10	29477,10	0	0,10	0	
3	№ 405/1/94 11.11.94	Міністерство фінансів України	722035	0,10	72203,50	0	0,10	0	
4	№ 281/1/96 5.06.96	Міністерство фінансів України	13803438	0,10	1380343,80	0	0,10	0	
6	№ 51/1/98 22.01.98	Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку	7973756	0,10	797375,60	0	0,10	0	

КІЬКІСТЬ АКЦІЙ, ЩО ЗАХОДЯТЬСЯ У ВЛАСНОСТІ ЧЛЕНІВ ВИКОНАВЧОГО ОРГАНУ ТА ПЕРЕЛІК ОСІБ, ЧАСТКИ ЯКИХ У СТАТУТНОМУ ФОНДІ ПЕРЕВИЩУЮТЬ 5 %

У власності членів виконавчого органу знаходяться 134 привілейованих та 66 простих іменних акцій.

Найменування особи	Шук	АКЦІЯ У ВЛОДІ	% статутного фонду
Кієвський завод «Аналгітрілад»	7973756	797375,60	34,67
ДЗЕП «Славутич сталь»	6939750	693975,00	30,17
Регіон. трансп. орган. ком. центр «Континент»	5239750	523975,00	22,78
ЗАТ «Оборон центр»	1500000	1500000,00	6,52

ВІДОМОСТІ ПРО РЕЄСТРАТОРА

Реєстратор Акціонерного Кієвського народного банку — АБ «Еталон». Юридична адреса — 254414, м. Київ, вул. Вишгородська, 51/1; тел. 246-53-69, факс 246-53-68.

ВІДОМОСТІ ПРО ДЕПОЗИТАРІЙ ЦІННИХ ПАПЕРІВ.

Депозитарій — ВАТ «Міжбанківський фондосховищ», довір. 1-0, від 5 листопада 1997 року на здійснення депозитарної діяльності депозитарію цінних паперів. Адреса: м. Київ, вул. Гринченка, 3.

Зберігач — АБ «Еталон» довір. 21-Д від 16 жовтня 1997 року на здійснення депозитарної діяльності зберігача цінних паперів. Адреса: м. Київ, вул. Вишгородська, 51/1.

КІЄВРЕММІХ реалізує:

Ассенизаційні машини КО-503В.
К.п.м. бочки і вакуумні насоси.
Автомобілі ГАЗ, ЗІЛ, КРАЗ, КАМАЗ
Автомобілі (ємність 4,0 м³ шпичевої перекислової сталі) на ГАЗ-3307.
Мусоровози КО-413, КО-431, з/ч.п.м.
Поліноміочесні машини КО-713-01.
Екскаватори МТЗ. Бульдозери ДТ-75, Т-170.
Цементовози ЦЦ-13, АЦ-22. Бетонувальні БА-21.

Тел: (044) 450-31-81, 452-18-46, 452-68-96

Арbitражний суд Донецької області (340105, г. Донець, б.Пушкіна, 34) возбудил дело №3/36 от 24.04.98г. о признании банкротом КМП «Интерос», расположенного по адресу: 343100, г.Красноармейск, микр-р н. «Южный», д.9, кв.2.

Претензии кредиторов принимаются в течение месяца с момента опубликования объявления.

Електродвигатели

Общепромышленные АИР, 4А, 6А, 4АМН, 4АМУ до 400 кВт
Высоковольтные АДВ, АИМ, 6А, ВАО, ВРП до 630 кВт
Косовые МТ, АМТ, АМТ до 160 кВт

Низковольтная аппаратура

Эмальпровод (обмоточный)

Металлопрокат (черный)

Вентиляторы

Насосы

Т. ф. (093) 911-9018
(питканальний)

Державна податкова інспекція в м. Южноукраїнську Миколайівської області повідомляє, що Арbitражний суд у Миколайівській області порушив справу про банкрутство: 1. № 593/4 від 09.03.98 р. МП «Віта» (329550, м. Южноукраїнськ, вул. Паркова, 2, р/р 000644847 в Южноукраїнському відділенні АК Промісбанку, код. 19286430); 2. № 590/3 від 09.03.98 р. ТЗОВ «Альпіяр» (329550, м. Южноукраїнськ, вул. Миру, 2/4, р/р 467448 в Южноукраїнському відділенні АК Промісбанку, код. 13730612). Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються Арbitражним судом у місячний термін з дня опублікування оголошення за адресою: 327009, м. Миколаїв, пл. Леніна, адміністративний будинок обласної ради.

ЗАО «Магазин 101»

сообщает, что, начиная с 01.07.98 г., общее собрание акционеров ЗАО «Магазин 101» проводится ежеквартально, каждую последнюю пятницу последнего месяца квартала, в 18 часов в помещении магазина по адресу: Николаев, ул. Никольская, 49.

Повестка дня

1. Изменения в уставе.
2. Организационные вопросы.
3. Разное.

До уваги акціонерів ЗАТ «Львівнафтопродукт»

31 липня 1998 року об 11.00 в приміщенні Будинку культури за адресою: Львівська обл., Стрийський р-н, с.г.т. Моршин, вул. І. Оряна, 56 відбудеться загальні збори акціонерів ЗАТ «Львівнафтопродукт».

1. Заїт про результати фінансово-господарської діяльності ЗАТ «Львівнафтопродукт» за 1997 рік.
2. Про дострокове припинення повноважень правління, спостережної ради та ревізійної комісії товариства.
3. Про реорганізацію ЗАТ «Львівнафтопродукт» у відкрите акціонерне товариство та затвердження його статуту.
4. Про обрання керівних органів товариства.
5. Різне.

Рішення і учасників загальних зборів акціонерів буде здійснюватися з 9.00 до 10.45 за місцем проведення зборів.

Для проведення реєстрації учасників зборів необхідно мати: документ, що посвідчує особу; довідчення на право з'їзду в зборів (для представників акціонерів).
Телефони для довідки (0322) 74-01-21, 72-38-81.

Арbitражний суд Херсонської області (325000, м. Херсон, вул. Горького, 18) порушив справу про банкрутство: справа № 5/47-6 ТОВ «Орфей» (код ЗКПО — 21283054), юридична адреса: 326840, Херсонська область, м. Н. Каховка, вул. Горького, 26, кв. 3; р/р 000467759 у Н. Каховському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 3525242; справа № 5/44-6, МП «Синтез» (код ЗКПО — 22744474), юридична адреса: 326840, Херсонська область, м. Н. Каховка, вул. М. Букчина, 74, кв. 7; р/р 000708825 у Н. Каховському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 3525242; справа № 5/45-6 ТОВ «Крилати» (код ЗКПО — 14127141), юридична адреса: 326840, Херсонська область, м. Н. Каховка, вул. Шосе, 27, кв. 2; р/р 000467757 у Н. Каховському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 3525242; справа № 5/46-6, приватне підприємство «Золотий» (код ЗКПО — 23136908), юридична адреса: 326840, Херсонська область, м. Н. Каховка, вул. І. Фомана, 5-а, кв. 23; р/р 00146854 у Н. Каховському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 3525242.

справа № 6/179-6, сільський будівельний комбінат (код ЗКПО — 5516265), юридична адреса: 326840, Херсонська область, м. Таврійськ, р/р 200302027001 у Н. Каховському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 3525242.

справа № 5/20-6, ТОВ «Трионка» (код ЗКПО — 14135376), юридична адреса: 326840, Херсонська область, м. Таврійськ, вул. Кобозницького, 29; р/р 2003020105001 у Н. Каховському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 3525242.

справа № 19/6-6, приватне підприємство «Укрпромекс» (код ЗКПО — 23136908), юридична адреса: 326840, Херсонська область, м. Н. Каховка, вул. Деріжницького, 4/3, кв. 25; р/р 44688111 у Н. Каховському відділенні ПБ України, МФО 3522642.

справа № 6/154-6, приватне підприємство «Янтар» (код ЗКПО — 14132047), юридична адреса: 326840, Херсонська область, м. Н. Каховка, вул. Першопрошвєна, 30, кв. 47; р/р 4468115 в Н. Каховському відділенні ПБ України, МФО 3522642.

справа № 6/155-6, МП «Експрес» (код ЗКПО — 22744474), юридична адреса: 326840, Херсонська область, м. Таврійськ, пр. Станційний, 2; р/р 2003070162 у Н. Каховському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 3525242; справа № 6/156-6, фірмове господарство «Ліра» (код ЗКПО — 14133667), юридична адреса: 326841, Херсонська область, Генищеський район, с. Рівне, вул. Мухомєв, 25; р/р 26002200372001 в Генищеському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 3520593.

справа № 6/172-6, комерційно-молочний центр «Мрія» (код ЗКПО — 19221198), юридична адреса: 326902, Херсонська область, Горностаївський район, с. Костинівка, кв. 26; р/р 2603020043001 в Горностаївському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 3520593.

справа № 36/6-6, фермерське господарство «Корсак» (код ЗКПО — 21281918), юридична адреса: 326671, Херсонська область, Новотаврійський район, Чеснокове, вул. Леніна, 60, кв. 30; р/р 000405102 у Новотаврійському відділенні Ошадбанку № 3149, МФО 3421166; справа № 34/6-6, МП «Надія» (код ЗКПО — 21302165), юридична адреса: 326660, Херсонська область, Новотаврійський район, с.т. Новотаврів, вул. Леніна, 83, кв. 38; р/р 000400420 у Новотаврійському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 3521324.

Письмові звернення щодо наявності вимог та умов санації необхідно подати до вихідного дня не пізніше одного місяця з дня опублікування цього оголошення.

Арbitражний суд Львівської області (290010, м. Львів, вул. Личківська, 21) возбудил справу № 2/258—15/2 про визнання банкрутом Стебницького державного гірничо-хімічного підприємства «Полімерія», юридична адреса — Львівська область, м. Стебник, вул. Дрогобицька, 127, р/р 26003031480150, ПБ м. Дрогоби́ч, МФО 325511.

Вимоги кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Допічне підприємство «Янтар» ВАТ «Львівнафтопродукт» повідомляє про свою ліквідацію.

Претензії приймаються протягом місяця з моменту публікації оголошення.

Юридична адреса підприємства: 250095, м. Київ, вул. Зручківська, 15, тел. 566-8827.

До уваги акціонерів АБ «Укргазпромбанк»!

Повідомиємо, що чергові загальні збори акціонерів АБ «Укргазпромбанк» відбудуться 7 серпня 1998 року о 16.00 у приміщенні банку, який знаходиться за адресою: м. Київ, Дніпровська Набережна, 13.

1. Затвердження результатів передплати на акції.
2. Внесення змін та доповнень до статуту банку.
3. Затвердження кандидатур голови правління банку.
4. Різне.

З повагою, правління АБ «Укргазпромбанк».

АВ «Дніпропетровський центральний универмаг»

сообщает, что собрание акционеров состоится 30 июля 1998 г. в 13.00 часов по адресу: 320600, г. Днепропетровск, пр. К. Маркса, 52 (помещение красного уголка, IV этаж)

1. Отчет правления за I полугодие 1998 г.
2. Внесение изменений в устав АО ЦУМ.
3. Разное.

Начало регистрации акционеров в 12.00. Наличие документа, удостоверяющего личность, обязательное.

Справки по тел. 45-10-17.

До відома громадськості! ГНПП «ВЕТРОЗНЕРГОСЕРВІС»

звернулося до Національної комісії з питань регулювання електроенергетики України з проханням про видачу ліцензії на здійснення підприємницької діяльності, пов'язаної з виробництвом і постачанням електричної енергії на території Автономної Республіки Крим.

Посштово адреса: 333000, Сімферополь, вул. Горького, 12. Телефон (0652) 29-82-82. Факс (0652) 27-88-41.

АКРБ «Регіон-банк» сповіщає про закриття Дніпропетровського філія АКРБ «Регіон-банк», яка знаходиться за адресою: м. Дніпропетровськ, вул. Шевченка, 59.

Претензії кредиторів приймаються нами, АКРБ «Регіон-банк», до 29 липня 1998 року за адресою: 310002, м. Харків, вул. Дар'яна, 4, тел.(0572) 149-085.

● Дніпропетровськ

Збулася давня мрія

Новий музей з'явився у Дніпропетровську — літературний. Поки що це, правда, філія місцевого історичного музею ім. Д. Яворницького, відкритий у збереженому до наших днів приміщенні колишньої канцелярії огуницького комітету дорослових і дітей Катеринослава. Але головне, що давня мрія дніпропетровців наразі здійснюється. Ажте Дніпропетровщина славно літературними іменами Свєтлова, Підмолинського, Олеса Гончара, життя й творчості яких і присвячені перші музейні експозиції.

● Сімферополь

Машини покажуть, на що вони здатні

Кримський автозавод (генеральний директор Анатолій Лазарев) найближчим часом повністю переорієнтує на оснащення машин японськими двигунами. Решта ж усе вітчизняне. Виробництво машин має збільшитися з нинішніх 10 тисяч до 25 вже цього року. Невдовзі з'явиться дочірня підприємство «Республіка Машин».

А в липні з метою популяризації машин розпочатся автопробіги шляхами України.

● Полтава

Про багатства землі розкаже земля

На Новомиколаївській тропі розпочали нафти і газу реалізувати українсько-британський проєкт трьохмісячних сейсмічних досліджень надр. Це дасть змогу одержати дані про просторову будову Землі і запаси природних копалин на глибини понад 8 км. Позитивні результати досліджень допоможуть збільшити кількість свердловин, одержати додаткові енергоносії.

ЯКЩО НЕ ЗГОРИТЬ, ТО ПОТОНЕ

(Початок на 1-й стор.)
2300 т з сіпськостогодарських уугів пошкоджено сильним дощем і градом у Підволочиському районі Тернопільської області. Життєзабезпечення населених пунктів не порушено. Збитки уточнюються.

Тривав ліквідація наслідків шквалу в Корсеньському районі Рівненської області. Для виконання робіт потрібно 30 тис. листів шиферу, 10 тис. кв. метрів скла, 3 тис. кубометрів пиломатеріалів. На ранок у пожедилок без енергопостачання залишилися два населених пункти.

А в Луганській області, в районі міста Сєверськостепельськ, горить 1000 гектарів лісу.

Гасіння пожежі ускладню-

ється несприятливими погодними умовами — сильною, до 37 градусів, спекою та вітром, швидкість якого досягає 15—20 метрів на секунду.

Вогонь було локалізовано в неділю ввечері. Гасіння триває.

Лісові пожежі в неділю спалахували також на площах до 10 га в Краснодартському, Курт'янському та Змідському районах Харківської області. На вчор вогонь було ліквідовано.

Не витримала природа протистояння, критична сила негативної енергії вибухнула... І тепер якщо не згорить, то потоне. Схоже, ця невесела перспектива нависла і над полтавцями, і над тими, хто забуває, коли зарплату й пенсію одержував.

Бігцем країнами Європи

2500 км у надмаратоносному пробігу країнам Європи має намір подолати 70-річний мешканець Севастополя, учасник Великої Вітчизняної війни, капітан 3 рангу у відставі Євген Яловий.

Старт забігов був даний у місті Хемлі (Польща) 14 червня, у день 215-ї річниці заснування Севастополя. Маршрут марафону пройде через Варшаву, Берлін, Лейпциг, Париж, а фінішує вестерп у французькому портовому місті Бордо.

Є. Яловий має намір пройти долати по 42 км, а свій день народження — 16 червня — планувє відзначити на Елісейських полях.

Бігом вестерп почав займатися з 1944 року. В його активі — близько сороку супермаратоносів.

Своїм пробигом севастопольця, за його словами, має намір привернути увагу громадськості Заходу до екологічних проблем Севастополя і Чорного моря.

Новосілля

Свято перемоги

Перша-ліпня нагадає творити боляй якесь свято сьогодні сприймається з особливим радістю. Шо пороби, у такій неіснесий час живемо. То по яке й казати про поліду, як відзначили в Олександрії (Кировоградська область). У місті нугіляників і машинодобувників відкривали норий стадіон. Його назвали ім'ям ботині перемоги «Ніка». І це не просто стадіон з 7 тисяч місць, а культурно-оздоровчий комплекс.

«Ніку» будували три роки. Почаюся з того, що місяцев футбольний клуб «Поліграфтехніка» якось утірпуг підійшов до збудови міста й увійти лізі, а значить потрібував матеріалу, всьогобітоси ширини, тоді й з'явився на місці старого стадіону «Шахтар» перші будівельники. Звичайно, економічна ситуація для подібних масштабних робіт не дуже сприятлива, але завдяки енергії керівництва «Поліграфтехніки» будівництво не стало дозвблем. Об'єкт оголосили «народним». Допомогає все місто: хто грошима, хто матеріалом, хто — робочою силою та технікою. Не маючи можливості вестерп інтримати справу матеріально, всьогобітоси ширини, опіак, надала місцеві влада.

Господарі роіаркувати експлуатувати міський стадіон з максимальною інтенсивністю. Влі матчі «чемпіонату першої ліги» за участю «Поліграфтехніки» проводять на сивенській травищі новобудові. І для бажульки до футболу з примисла звиста — вже кілька пролодсерів українського шоу-бізнесу навести миста до Олександрії на премет організації тул гассторел.

Чи не в такій спосіб тія провінційні райони починають перетворюватися на сивирні міста?

Гор ПІПРЮКОВ.

FRANCE 98

Футбол. Фінальна частина чемпіонату світу-98. Франція.

12.06. Група С. Дан. Саульська Аравія — Данія. 0:1. Ріпер, 68.

Спостережати приблизно рівна боротьба. Хоча, виступаючи мовою боксерів, дачани працювали на першому номері, який одного разу їм усемакнулось шаста, коли розіграв красуню комбінація. Учасні у ній брали Мартін Йоргенсен, Міхаель Лоду, а завершив атаку Марк Ріпер, який виступав за шотландський «Сеттік».

Марсель. Франція — ПАР. 3:0. 1:0 Дюгарі, 25. 2:0 Ісса, 78 (автогол), 3:0 Аріо, 90. Данія. Не вдалося виконати істат для господарів змагань. Подієкувати, що місцева публіка медолілобос наставника французької збірної Еме Жак. Але все пройшло нормально. Французи перемагали. А коли відпочив, футболісти обидвох команд пролетимували.

Група D. Монпельє. Парагвай — Болгарія. 0:0. Із поля було вилучено болгарина Нанчева.

А цей матч узагалі був блакитний. Команда болгарських ситіних «пенсіонерів» дуже вже пережирла зрівоі часи. Тому не спромоглася взяти голу над досвідч посереднім суперником.

13.06. Нагт. Іспанія — Нигерія. 2:3. 1:0 Ріпер, 21. 1:1 Мутуа, 24. 2:1 Рувль, 47. 2:2 Лаваль, 73. 2:3 Олсе, 78.

Цей результат розінувати як першу сенсацію чемпіонату. Хоча нигерійці вельч час перебували в році назагодянників, під кінець зустрічі таланита команда Іспанії пропустила два м'ячі комбінації (гол Олсе був просто фантастичним) і складала знову. Втім, який розбірається з усім, то не такою вже сенсацією є підсумок послідуни. Нигерійську збірну очолює знаний тренер — серб Бора Милутинович. Та й у його розпорядженні — хочіть не в джуділі. Переважна більшість із

них виступав в елітних клубах Іспанії, Італії, Англії, Нідерландів, Франції, Швеції, США тощо.

14.06. Е. Лор. Корея — Мексика. 1:3. 1:0 Ха Сек Джун, 28. 1:1 Піласе, 51. 1:2 Ерандес, 75. 1:3 Ерандес, 84. Із поля вилучено Ха Сек Джун (29-та хв.).

Лише в дебюті опіт з господарів наступного чемпіонату ситі чинили опір мексиканцям. І навіть вийшли вперед. Але герой дебюту був змушений залишити поле через дві жовті картки. Дачі гра мала мексиканське забарвлення.

Сев-Ден. Навердзіан — Бельгія. 0:0. Із поля вилучено нідерландця Куйнєрета (80).

Гостре протистояння. Але мало нахвиляно з обох боків. Можливо, відлучається відсутність справжнього «зірок». Запам'ятався епізод, коли граєть майже з дикторським приривом Станіс внаступав такий цирк, що арбітр так повірив, що бельгійця вазирин Куйнєрета.

14.06. Група Н. Тузута. Аргентина — Японія. 1:0. Батістуа, 28.

Другий матч з господарів світового футболу 2002 — Японія — досить гідно зграв із опині їз фаворитів. Південноамериканці створили кілька гострих моментів. Однак лише неперевіреним голотер Габріель Батістуа, який грає за тайський «Фортінтуну», своєю шпашу не втратив.

Дан. Явьяка — Хорватія. 1:3. 0:1 Станіч, 27. 1:1 Іра, 45. 1:2 Просінеці, 52. 1:3 Шукер, 69.

Тут перевага хорватів була незаперечною.

Група К. Севт-Олсе. Югославія — Іран. 1:0. Михайлович, 73.

Югослави «вимучили» перемогу в послідунок, любив, з найслабкішою командою фінального турніру. Тепер подивимось, як вони готові грати проти еліти. Наступної неділі вони зустрінуться з німцями...

В. В.

Спорт

Достроковий чемпіон. І наш лауреат у його складі

Футбол. Київське «Динамо» достроково, за тур до кінця сьомого чемпіонату країни, виступе ностіст стало володарем золотих нагород.

А у складі цього чудового колективу, який очолює видатний тренер Валерій Лобановський, в матчі проти кіровоградців двічі відзначився Андрій Шевченко. Спортивні журналісти країни, які беруть участь у традиційному опитуванні «Голосу України», втретє парад назвали його найкращим футболістом сезону.

29-й тур. «Динамо» — «Зірка». 4:1. 2:000. Калалєз, 24. Косовський, 31. Шевченко, 38, 47. Мартиненко, 69. «Чорноморець» — «Шахтар». 1:3. 1:000. Шекотин, 18, в пенальті — Похвирєва, 56. Тимощук, 70, 86. «Дніпро» — ЦСКА. 2:1. 0:000. Першій, 86. Суларев, 88. Закарлюк, 53. «Ворскла» — «Металург». М. 0:2. 3:000. Сак, 4, Сігон, 38. «Металург» — «Карпати». 0:1. 2:500. Полунін, 43. «Металург» — Тапрія. 1:1. 2:000. Ключик, 53 — Гайдан, 82. На 73-й хв. Маркелю («Металург») не реалізував пенальті «Прикарпаття».

«Торецько». 3:2. 4:500. Ларін, 15, Рукава, 51, 78 — Єфименко, 48, 56. «Ніва» — «Крибас». 0:2. 1:000. Симаков, 81, Рімдин, 88.

В Н П О

ДИНАМО 20 6 3 57-14 69

ШАХТАР 20 6 3 59-23 66

КАРПАТИ 16 8 5 36-20 56

Дніпро 17 3 3 49-27 54

Ворскла 15 4 10 39-43 49

Ніва 13 3 12 25-44 33

Металург Д 10 7 11 26-25 37

Крибас 9 9 11 31-31 36

Металург Зп 9 7 12 36-42 34

Зірка 12 10 12 35-43 33

ЦСКА 9 6 14 30-34 33

Металург М 8 8 13 25-46 32

Тапрія 7 9 13 31-41 30

Прикарпаття 7 9 12 31-41 30

ЧОРНОМОРЕЦЬ 8 14 29-28 39

ТОРЕЦЬКО 3 7 20-66 13

Якщо династичні наміри проголосити запарником «Металургу» відомо сьогодні і пропущений матч Донецьку проти «Металурга» 18 червня, а «Шахтар» витрає завершальний ностідунок на досуму полі у маріупольського «Металурга», все одні кирили — чемпіони. Але підсумок особистих зустрічей «Динамо» — «Шахтар» — на користь столичного клубу.

Оже, питання «згані» і «срібла» вже вирішено, як і про паритет за порізького «Торецько» з вищою лігою. А от у суперечці за «бронзу» останню крапку буде поставлено сьогодні. Вирішувати і те, кому це радаторів заарозвадим захищати вищий клас.

А про підсумки журналістського референдуму «Голосу України» та інтерв'ю з Андрієм Шевченко читайте півніше.

Віктор БРАНІЧЕНЬКИЙ.

На знімку: триразовий лауреат конкурсу найлітшої гравця, володарів національної збірної і київського «Динамо» Андрій Шевченко.

Фото Юрія ВЕНГЕРШЕЛА.

Болос України

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заступник головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНІ: для дозвон — 441-88-23;

телефакс — 224-72-54;

відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44;

телефакс — 449-83-42;

E-mail: sekret@golos.net.ua

- За зміст та достовірність інформації і рекомендацій публікацій відповідальність несе редакція.
- Редакція не завандає поділяти позицію авторів публікацій.
- За товєсть відповідальності фактів відповідальність несе автор.
- Рукописи не повертають.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідство про реєстрацію періодичного друкованого видання
КВ № 12 від 26.05.1974 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень
(крім неділі й понеділка)
українською і російськомовними мовами. Індекс 60955.
Тираж 235352.

Комітент друку видання «Преса України».

252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Зам. 0311112.

12354687890